

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİRİM FAALİYET RAPORU
TÜKETİCİ GÜVENLİĞİ VE HALK SAĞLIĞI LABORATUVARLARI
DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Planlama ve Koordinasyon Birimi

2019-Ankara

Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir Fendir, İlim ve Fenden Başka Yol Gösterici Aramak Gaflettir, Dalalettir, Cehalettir.

H. Atatürk

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TÜKETİCİ GÜVENLİĞİ VE HALK SAĞLIĞI LABORATUVARLARI
DAİRESİ BAŞKANLIĞI
BİRİM FAALİYET RAPORU

HAZIRLAYANLAR:

Planlama ve Koordinasyon Birimi

Oya Poyrazoğlu

Makbule Akbaő

İçindekiler

Daire Başkanının Sunuşu	1
I-GENEL BİLGİLER	2
A- Misyon ve Vizyon	2
B- Yetki, Görev ve Sorumluluklar	3
C- İdareye İlişkin Bilgiler	4
1-Fiziksel Yapı	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
2-Örgüt Yapısı	5
C- Performans Bilgileri	6
PLANLAMA VE KOORDİNASYON BİRİMİ	6
KLİNİK DIŞI LABORATUVAR HİZMETLERİ BİRİMİ	11
KLİNİK LABORATUVAR HİZMETLERİ BİRİMİ	12
KALİTE BİRİMİ	16
EĞİTİM VE ORGANİZASYON BİRİMİ	19
ULUSAL HALK SAĞLIĞI REFERANS LABORATUVARI	21
SU KİMYASI LABORATUVARI	21
BİYOSİDAL ÜRÜN LABORATUVARLARI	25
KİMYASAL SAVAŞ AJANLARI TANI VE DOĞRULAMA LABORATUVARI	28
STERİLİTE KONTROL LABORATUVARI	30
MİKROBİYOLOJİK ANALİZ LABORATUVARLARI	31
TOKSİKOLOJİ LABORATUVARI	37
LABORATUVAR GÜVENLİĞİ BİRİMİ	40
NUMUNE KAYIT KABUL BİRİMİ	41
OFİS VE EVRAK İŞLERİ BİRİMİ	42
IV- KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	43
A- Güçlü Yanlar	43
B- Zayıf Yanlar	43
C-Fırsatlar	44
D-Tehditler	44
E-Değerlendirme	45
V- ÖNERİ VE TEDBİRLER	45

TABLolar

Tablo 1: Denetim Planı (2019).....	8
Tablo 2 : Su Numunelerinin Gönderileceği İllerin Planı.....	10
Tablo 3: Sürveyans Ağları ve Katılan İller.....	15
Tablo 4: TS EN ISO/IEC 17025 Kapsamında Akredite L1 Laboratuvarları.....	17
Tablo 5: Verilen Eğitimler -2019.....	19
Tablo 6: 2019 Yılında Optimize Edilen Yeni Metot Parametreleri.....	38
Tablo 7: Ulusal Atık Firmasına Teslim Edilen Atık Miktarları.....	40
Tablo 8: 2019 Yılı Aylara Göre Klinik ve Klinik Dışı Numune Sayısı Tablosu.....	41
Tablo 9: Numune Kabul Edilmeme Nedenleri.....	42

GRAFİKLER

Grafik 1: Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Referans Laboratuvarlarının Personel Dağılımı.....	6
Grafik 2: Halk Sağlığı Laboratuvarlarının Yıllara Göre Personel Dağılımı(2012-2019).....	7
Grafik 3: Halk Sağlığı Laboratuvarlarının Mesleklere Göre Personel Dağılımı.....	7
Grafik 4: Yıllara göre Denetimin Gerçekleşme Yüzdesi (83 HSL).....	9
Grafik 5: HSL'lerde Uygunsuzlukların Yıllara Göre Eğimi (2016-2019).....	9
Grafik 6: Talasemi Çalışan İllerin Yıllara Göre Dağılımı.....	13
Grafik 7: L1 HSL'lerin TS EN ISO/IEC 17025 Kapsamında Akreditasyon Durumu.....	18
Grafik 8: Konularına Göre Eğitim Sayısı-2019.....	20
Grafik 9: Numunelerin Cinsine Göre Dağılımı – 2019.....	22
Grafik 10: Numunelerin Aylara Göre Dağılımı-2019.....	22
Grafik 11: Numunelerin İlgili Yönetmeliklere Uygunluk Durumuna Göre Dağılımı	23
Grafik 12: Çalışılan Numune Sayısının Cinslere Göre Dağılımı.....	25
Grafik 13: Çalışılan Numune Cinsinin Geliş Amacına Göre Dağılımı-2019.....	25
Grafik 14: Çalışılan Numune Cinsinin Uygun /Uygun Değil Dağılımı.....	26
Grafik 15: 2019 yılı Aylara Göre Numune Dağılımı.....	28
Grafik 16: Numune Sayılarının Aylara Göre Dağılımı-2019.....	31
Grafik 17: Numunelerin Cinslerine Göre Dağılımı.....	32
Grafik 18: Numunelerin Deney/Analiz Türlerine Göre Dağılımı.....	33
Grafik 19: Numunelerin Cinslerine ve İlgili Yönetmeliklere Uygunluk Durumuna Göre Dağılımı.....	34

Grafik 20: Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarında Numunelerin Deney/Analiz Türlerine Göre Dağılımı.....	34
Grafik 21: Numune Sayılarının Aylara Göre Dağılımı-2019.....	37
Grafik 22: Toksikoloji Laboratuvarında Numunelerin Cinslerine Göre Dağılımı.....	38

ŞEKİL

Şekil 1 : Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı Örgüt Yapısı.....	5
---	---

HARİTA

Harita 1:Talasemi Çalışan İller.....	13
Harita 2: Tüberküloz Laboratuvarlarının Dağılımı.....	14
Harita 3 : Legionella Analiz Yapan Halk Sağlığı Laboratuvarlarının Dağılımı.....	15
Harita 4: Akredite HSL'ler (TS EN ISO/IEC 17025)	16

RESİM

Resim 1: Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanı	
---	--

Resim 1: Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanı

Dr. Edibe Nurzen NAMLI BOZKURT

Daire Başkanının Sunuşu;

Başkanlığımızca, 2019 yılı faaliyetlerimizde İnsan odaklı yaklaşımla sağlıklı bir toplum için hizmet sunmak bilinciyle Halk Sağlığı Laboratuvarlarının planlanması, yapılandırılması ve ilgili mevzuatlara göre çalışmalarının sağlanmasında önemli bir mesafe kaydedildi.

Laboratuvarların kuruluşu, sınıflandırılması, yetkilendirilmesi, görev ve faaliyetlerinin düzenlenmesi amacıyla yayımlanan, Halk Sağlığı Hizmetlerine Yönelik Laboratuvarların Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik gereğince, merkezde Halk Sağlığı Referans Laboratuvarları ve 83 Halk Sağlığı Laboratuvarları çalışmalarına devam etmektedir.

Laboratuvarların fiziki alt yapı ve koşullarının iyileştirilmesi, standardize edilmesi ve kurum kaynaklarının verimli kullanılması amacıyla L1 ve L2 Tipi Halk Sağlığı Laboratuvarı Prototip Proje Rehberine göre yeni bina projeleri incelenip değerlendirilmektedir.

Halk Sağlığı Laboratuvarlarının günümüz teknolojik koşullarına uygun güvenilir, doğru ve zamanında sonuç vermeye odaklı hizmet kalitesinin arttırılmasını sağlamak amacıyla her yıl plan dahilinde yerinde inceleme ve değerlendirme yapılarak, sorunların ve eksikliklerin giderilmesi yönünde çalışmalarımız devam etmektedir.

Tüm Halk Sağlığı Laboratuvarlarının cihaz, alt yapı, personel ve eğitim eksikliklerini tamamlayarak ulusal ve/veya uluslararası standartlarda hizmet verecek şekilde standardizasyonu sağlayıncaya kadar yapılandırma ve organizasyon çalışmalarımız sürdürülecektir.

Halk sağlığı laboratuvarlarında çalışan personelin 2019 yılı içinde planlanan eğitimleri gerçekleştirilmiş olup, 2020 yılında eğitimler devam edecektir.

Tüm bu çalışmalarımızla güvenilir, zamanında ve hızlı sonuç vererek sağlığın korunması, teşhis ve tedavinin başarıya ulaşması, vatandaşın kaliteli yaşam sürmesine katkı sağlamayı en önemli görevimiz olarak görmekteyiz.

Kaliteli ve verimli hizmet sunumunun sağlanması için görev ve sorumluluklarımızın bilincinde olarak çalışmalarımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

Bu konuda emeği geçen tüm çalışanlarımıza teşekkür eder hep birlikte daha çok başarılarla ulaşmamızı dilerim.

"SAĞLIĞIN İLK ADIMI DOĞRU TANI,

ADRESİ..

HALK SAĞLIĞI LABORATUVARI."

Dr.Edibe Nurzen NAMLI BOZKURT

Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları

Dairesi Başkanı

I-GENEL BİLGİLER

25/08/2017 tarih ve 30165 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 694 sayılı KHK ile 663 sayılı T.C. Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'de değişiklik yapılmış ve Bakanlık ve Bağlı Kuruluşlarının teşkilatı yeniden düzenlenmiştir.

İlgili düzenleme ile 02.10.2017 tarih ve 1957 sayılı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Hizmet Birimleri ve Görevleri Hakkında Yönerge ile Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü bünyesindeki Daire Başkanlıklarının görevleri, Çalışma Usul ve Esasları düzenlenmiştir.

Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığına bağlı laboratuvar, 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 14/A maddesi ile 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasına dayanarak Ulusal Halk Sağlığı Referans Laboratuvarı'na dönüştürüldü (21.06.2018 tarih ve E.1526 sayılı ve 00070642388 barkod numaralı yazı).

A- Misyon ve Vizyon

Misyon

Sağlıklı bir toplum için, bünyesindeki laboratuvarların planlanması, yapılandırılması, ilgili mevzuat ve kalite sistem gereklerine uygun olarak hizmet vermesi için gerekli koordinasyon ve çalışmalarını yürütmek.

Vizyon

Ulusal/Uluslararası standart ve normlar çerçevesinde toplum sağlığının korunmasına yönelik kaliteli, güvenilir, izlenebilir ve sürdürülebilir hizmet veren laboratuvar ağı oluşturmak.

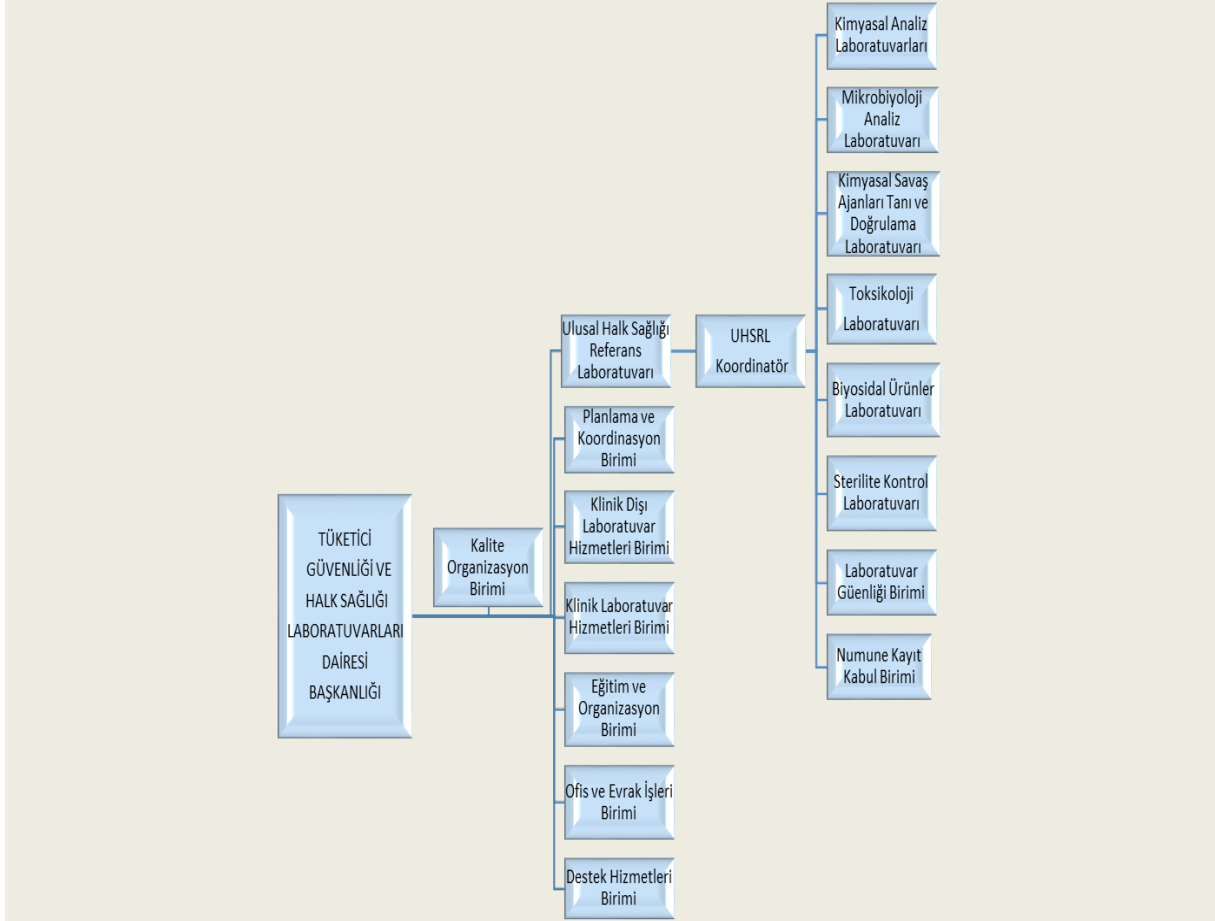
B- Yetki, Görev ve Sorumluluklar

- Bakanlığımız sorumluluğunda bulunan;
 - İçme-kullanma suları, kaynak suları, içme suları ve doğal mineralli suların ruhsat, denetim izleme, kontrol izleme analizleri ile piyasa gözetimi ve denetimi kapsamındaki analizleri
 - Kaplıca suları, havuz suları, yüzme suları, talassoterapi amaçlı deniz suyu analizleri
 - Sularda legionella analizleri
 - Hemodiyaliz çözeltilerinin dilüsyonunda kullanılan suların analizleri
 - Peloid analizleri
 - Toksikolojik analizleri (su ve klinik)
 - Biyosidal ürün analizleri
 - Kimyasal silah sözleşmesi ile ilişkili kimyasal maddelerin çevresel ve biyolojik örneklerdeki tanı ve doğrulamasına yönelik analizler
 - C” tipi muayene kuruluşu olarak akredite ve/veya yetkin olduğu testlerde performans nitelendirilmesi ölçümlerini yapmak
- Kesin tanı için halk sağlığı laboratuvarlarından gelen analizleri yapmak
- Salgın veya olay araştırması amacıyla aktif vaka bulma çalışmaları kapsamında veya halk sağlığı problemi olduğu belirlenen durumların araştırılmasına katılmak ve analizlerini yapmak
- Halk sağlığı laboratuvarları ve yetkilendirilmiş laboratuvarlar için ihtisaslaştığı konularda yeterlilik testleri düzenlemek, bunların değerlendirmesini yaparak sonuçlarını bildirmek
- Halk sağlığı laboratuvarlarında yapılan analiz sonuçlarına itiraz olması halinde ihtisaslaştığı konularda şahit numune analizleri yapmak
- Halk sağlığı laboratuvarları arasında ortak çalışmalar düzenlemek, analiz metotları geliştirmek, metot validasyonunun yapılmasını sağlamak ve bunları konuyla ilgili diğer laboratuvarlara yaymak
- Halk sağlığı laboratuvarları arasında metot birlikteliği ve standardizasyonu sağlamak
- Proje çalışmalarında görev almak ve işbirliği sağlamak
- Üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, diğer ülkelerin ulusal referans laboratuvarları, ulusal ve uluslararası bilimsel kurum, kuruluş, laboratuvar, özel sektör ve konuyla ilgili sivil toplum kuruluşları ile işbirliğinde bulunmak ve ortak araştırmalar gerçekleştirmek
- Halk sağlığı laboratuvarlarına ve/veya talep halinde gerçek ve tüzel kişilere ihtisaslaştığı konularda eğitim ve danışmanlık hizmeti vermek
- Laboratuvar hizmetleri kapsamında ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip ederek araştırma geliştirme faaliyetlerinde bulunmak
- Laboratuvarın etkin ve sürdürülebilir bilimsel hizmetlerinin güncel olarak takip edilmesi ve yürütülmesi, kısa ve uzun stratejilerin geliştirilmesi, bilimsel kalitenin devamlılığının sağlanması, yayın politikası oluşturulması için bilimsel çalışma ve/veya danışma komisyonu oluşturmak
- Yerel ve bölgesel ihtiyaçlar doğrultusunda talep edilen görev alanına yönelik diğer analizleri yapmak
- Genel Müdürlüğün görev alanıyla ilgili mevzuatta yer alan ürünlere ilişkin şikâyetlere, adli soruşturmalara yönelik analizleri yapmak ve görüş bildirmek
- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının planlanması, yapılandırılması ve uygun şartlarda çalışması için koordinasyon ve çalışmaları yapmak

- Laboratuvar hizmetlerinin iyileştirilmesini ve geliştirilmesini sağlayacak eğitim programlarını planlamak, yürütmek ve sonuçlarını değerlendirmek
- Halk Sağlığı Laboratuvarları ve yetkilendirilmiş laboratuvarların izleme, denetleme ve benzeri iş ve işlemlerini yürütmek, değerlendirmesini yapmak, düzeltici ve önleyici faaliyetlerin yapılmasını sağlamak.
- Halk Sağlığı Laboratuvarları ve yetkilendirilmiş laboratuvarlar ile ilgili şikayet ve talepleri değerlendirmek.
- Laboratuvarların klinik ve klinik dışı numunelere yönelik dış kalite kontrol çalışmalarını izlemek ve değerlendirmek.
- Laboratuvarlarla ilgili verilerin zamanında toplanarak, değerlendirilmesi, işlenmesi ve kullanımını sağlamak
- Laboratuvarlarda ihtiyaç ve talepler doğrultusunda çalışılacak klinik parametrelerin tespit edilmesi ve izin verilmesi faaliyetlerini yürütmek
- Birinci basamak sağlık kuruluşlarının istediği tetkikleri uygun standartlarda yapacak alt yapının Laboratuvarlarda oluşturulmasını sağlamak.
- Faaliyet alanlarıyla ilgili eğitim, sempozyum, panel, çalıştay, seminer vs. etkinlikleri düzenlemek ve düzenlenen ulusal ve uluslararası etkinliklere katkı sağlamak.
- Laboratuvarlarda kalite sistemlerinin kurulması ve kalite alt yapılarının güçlendirilmesi için gerekli desteği vermek, kalite sistemlerini ve akreditasyon süreçlerini izlemek, değerlendirmek ve bu konuda koordinasyonu sağlamak
- HSGM /TGHSldb nin kalite yönetim birimi kapsamındaki çalışmalarını yürütmek.
- Genel Müdürlükçe faaliyet alanları ile ilgili verilecek diğer analiz ve görevleri yapmaktır

C- İdareye İlişkin Bilgiler

2-Örgüt Yapısı

Şekil 2 : Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı Örgüt Yapısı

C- Performans Bilgileri

PLANLAMA VE KOORDİNASYON BİRİMİ

Laboratuvarların Bina Durumu

Laboratuvarların fiziki alt yapı ve koşullarının iyileştirilmesi ve standardize edilmesi amacıyla hazırlanan ve illere gönderilen L1 ve L2 Hizmet Tipi Halk Sağlığı Laboratuvarı Prototip Proje rehberi doğrultusunda, yatırım planında ve yeni yapılacak olan L1 ve L2 laboratuvar binalarının projeleri incelenerek Daire Başkanlığımızca onaylanmaktadır.

- Binaların eski olması kira olması ve ortak kullanılması nedeniyle 2019 yılında 29 il yatırım programına alınmıştır. Malatya yeni binasına taşınmıştır. Manisa (tadilat) ve Yalova (yeni bina) HSL Ocak 2020 de taşınmayı planlamaktadır.
- Manisa, Çanakkale, Kayseri, İzmir, Diyarbakır, Denizli, Ardahan, Antalya, Mersin, Zonguldak, Şırnak, Alanya HSL'lerin taşınacakları bina taslak projeleri ilgili rehber ve yönetmeliğe göre değerlendirildi.
- Diyarbakır ve Kayseri iline, taşınılacak binanın alt yapısı ile ilgili inceleme ve değerlendirme yapmak üzere gidildi.
- Ankara Halk Sağlığı Laboratuvarının taşınması planlanan Numune Hastanesinin A blok ameliyathanelerin olduğu kat ve bazı bölümleri ziyaret edildi.(10.07.2019)
- Ankara Halk Sağlığı Laboratuvarının taşınması planlanan Yüksek İhtisas Hastanesi ziyaret edildi.(17.07.2019)

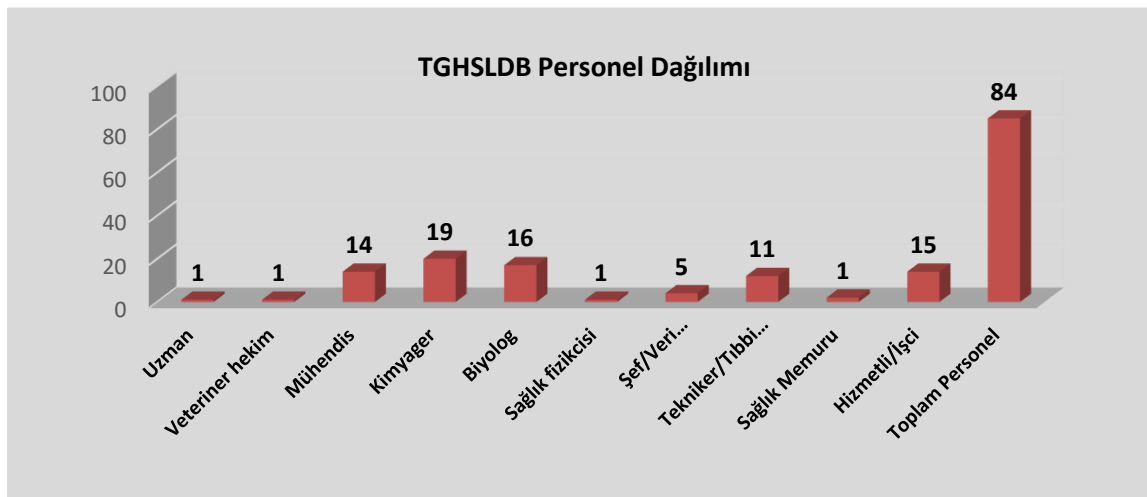
Laboratuvarların 2019 Verilerinin Toplanması

Halk Sağlığı Laboratuvarına(HSL) ait istatistiki veriler (analiz/parametre sayıları, cihaz sayısı, personel durumu, eğitim talebi vb.) ve kurumsal bilgileri (bina durumu, iletişim, Laboratuvar Sorumlusu) içeren F35 formu, 09.01.2019 tarihli 32305452-601.01-E.9683 sayılı ve 84735356 barkod numaralı resmi yazı ile 83 HSL'ye gönderildi. Laboratuvar veriler toplanılarak değerlendirildi. Bu veriler doğrultusunda kullanılan istatistik verileri güncellendi.

Genel Personel Durumu

- Daire Başkanlığı Personel Durumu:

Daire Başkanlığımızda toplam 84 personel hizmet vermektedir.

Grafik 2: Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Referans Laboratuvarlarının Personel Dağılımı

- Halk Sağlığı Laboratuvarları Personel Durumu:

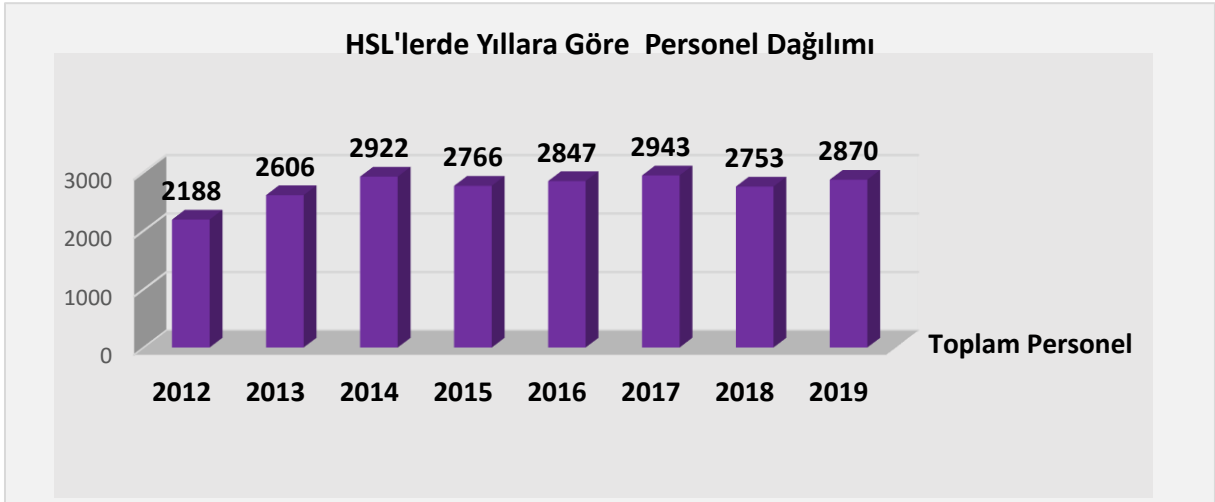
İllerin ihtiyaçı olan 2019 yılı personel talepleri (uzman, kimyager, biyolog vb) iş y¼k¼ hesaplamalarına g¼re karşılanmakta, g¼ncel personel takipleri yapılarak personel talepleri Y¼netim Hizmetleri Genel M¼d¼rl¼ę¼'ne iletilmektedir.

Personel Talebi

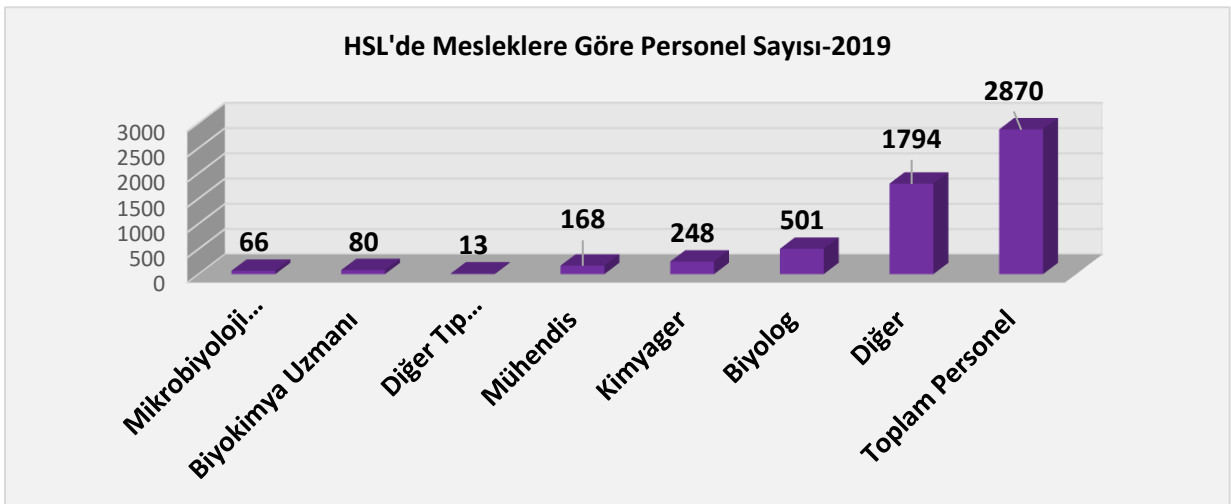
Daire Başkanlığımızın personel talebi ile ilgili

- 22.02.2019 tarihli, E.560 sayılı ve 87708275 barkod numaralı yazısı
- 06.11.2019 tarihli, E.3022 sayılı ve 105210521 barkod numaralı yazısı

Y¼netim Hizmetleri Genel M¼d¼rl¼ę¼ne g¼nderildi.

Grafik 2: Halk Sağlığı Laboratuvarlarının Yıllara G¼re Personel Dağılımı(2012-2019)

Grafik 3: Halk Sağlığı Laboratuvarlarının Mesleklere G¼re Personel Dağılımı

Laboratuvarların Denetim Durumu

L1 ve L2 Halk Sağlığı Laboratuvarlarının hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik durum tespiti, değerlendirilmesi, koordinasyonu, bu doğrultuda talep, beklenti ve önerilerin karşılanması amacıyla yerinde gözlem ve değerlendirmede bulunmak üzere L1 Laboratuvarları kendi aralarında birbirlerini ve L1 Laboratuvarları L2 Halk Sağlığı Laboratuvarlarını plan dahilinde denetledi. (Daire Başkanlığımızın 22.02.2019 tarih ve E.561 sayılı yazısı)

Denetim Planı

L 1 HSL'İN DENETLEYECEĞİ L2 ve L1 HSL PLANI (2019)	
Adana	Kayseri, Hatay, Kahramanmaraş, Niğde, Mersin, Osmaniye
Afyonkarahisar	Nevşehir, Eskişehir, Kütahya
Ankara	İstanbul 2, Bartın, Çankırı, Karabük, Kastamonu, Kırıkkale
Antalya	Gaziantep, Burdur, Isparta
Aydın	Samsun, Denizli, Muğla
Bursa	Afyonkarahisar, Balıkesir, Bilecik, Çanakkale, Yalova
Diyarbakır	Van, Batman, Bingöl, Elazığ, Mardin, Siirt, Şırnak,
Erzurum	İzmir, Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Erzincan, Gümüşhane, Kars, Tunceli
Gaziantep	Konya, Adıyaman, Kilis, Şanlıurfa
İstanbul 1	Antalya, Düzce, Kocaeli, Sakarya
İstanbul 2	Bursa, Edirne, Kırklareli, Tekirdağ
İstanbul 3	Aydın, Bolu, Zonguldak
İzmir	Adana, Manisa, Uşak
Kayseri	Ankara, Malatya, Sivas, Yozgat
Konya	İstanbul 1, Aksaray, Karaman
Nevşehir	Diyarbakır, Kırşehir,
Samsun	Erzurum, Trabzon, Amasya, Çorum, Giresun, Ordu, Rize, Sinop, Tokat
Van	İstanbul 3, Bitlis, Hakkari, Muş, Iğdır

Tablo 1 : Denetim Planı (2019)

Denetimlerin 2019 Kalite Hedeflerindeki Yeri ve İzlemesi

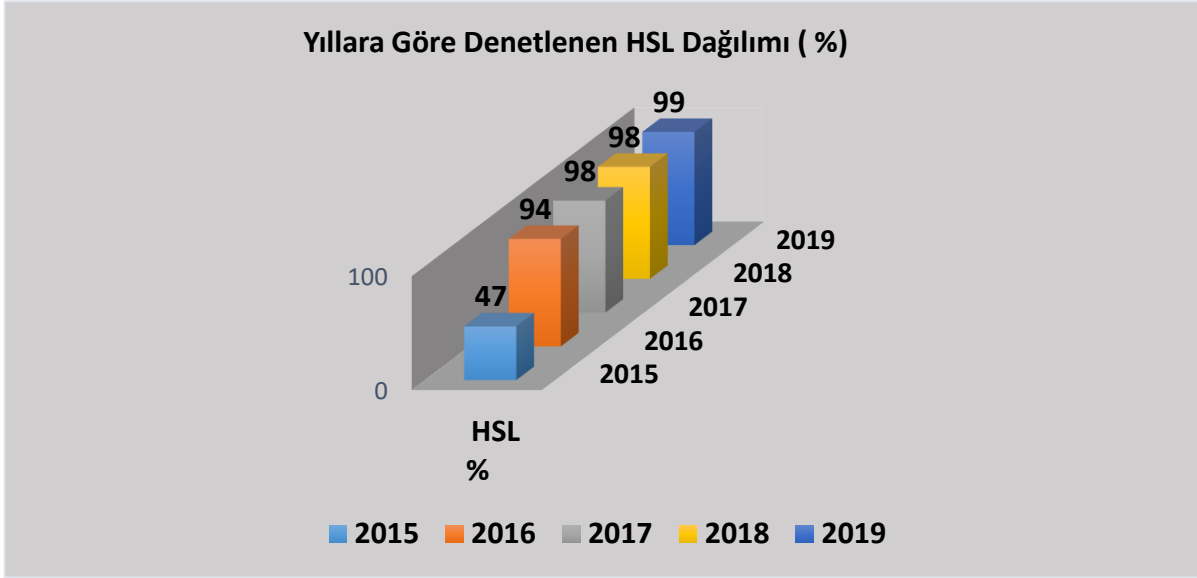
Halk Sağlığı Laboratuvarlarının Denetimi Daire Başkanlığımızın 2. Kalite Hedefi olarak izlenmektedir.

Hedef 2 : Halk Sağlığı Laboratuvarlarında planlanan denetimlerin gerçekleşme oranının en az % 95 olmasının sağlanması.

Planlama ve Koordinasyon Birimi tarafından Hedef : 2, Hedef Planı ve İzlemesi Formu (F15/HSGM/00) ile 2 Ocak- 31 Aralık 2019 tarihleri arasında izlendi. Hedef %100 olarak gerçekleşti.

Yıllara Göre Denetimin Gerçekleşme Oranı

Denetimin gerçekleşme oranı 2015 yılında %47 iken, bu oran 2019 yılında %99'a yükselmiştir. 2015 yılından 2019 yılına kadar denetimlerin gerçekleşme oranında %52 oranında bir artış olmuştur (Grafik : 4).

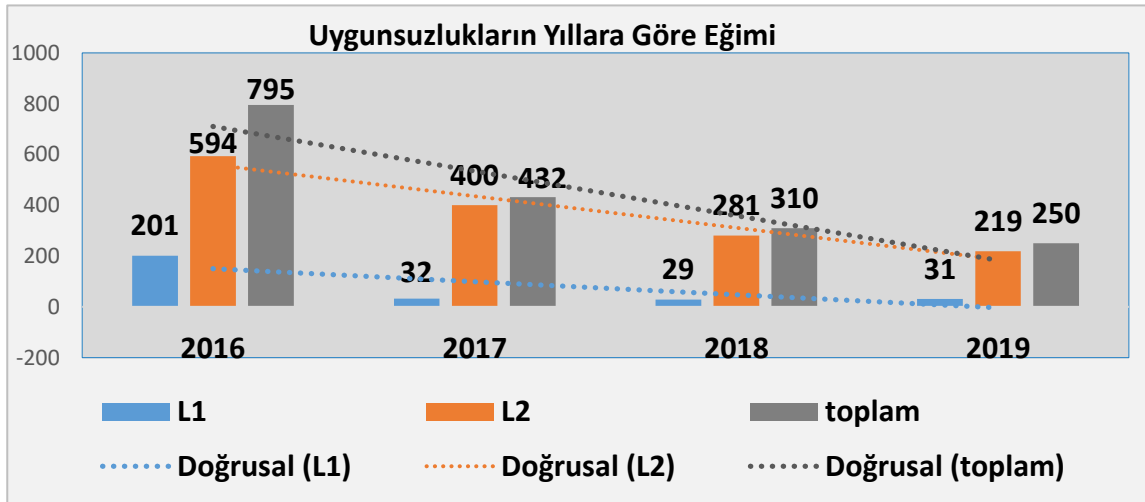

Grafik 4: Yıllara göre Denetimin Gerçekleşme Yüzdesi (83 HSL)

Uygunsuzlukların Yıllara Göre Dağılımı(2016-2019)

L1 laboratuvarlarında uygunsuzluklar değerlendirildiğinde 2016-2019 yılına kadar %85 oranında bir azalma olduğu görülmüştür(Grafik:5).

L2 laboratuvarlarında uygunsuzluklar değerlendirildiğinde 2016-2019 yılına kadar %63 oranında bir azalma olduğu görülmüştür(Grafik:5).

Grafik 5: HSL'lerde Uygunsuzlukların Yıllara Göre Eğimi (2016-2019)

Su Numunelerinin Gönderileceği İllerin Planı-2019

Daire Başkanlığımızın 08.01.2019 tarihli, E.85 sayılı ve 84640988 barkod numaralı yazısı ile Su Numunelerinin Gönderileceği İllerin Planı 81 İl Valiliğine gönderildi(Tablo:2).

SAĞLIK MÜDÜRLÜKLERİNİN SU NUMUNELERİNİ GÖNDERECEĞİ HALK SAĞLIĞI LABORATUVARLARI LİSTESİ (2019)									
(Sularda Ruhsat, Denetim İzleme, Piyasa Gözetimi ve Denetimi vb.)									
Adana	Adana	Hatay	Kahramanmaraş	Mersin	Niğde	Osmaniye			
Afyonkarahisar	Afyonkarahisar	Eskişehir	Kütahya						
Ankara	Ankara								
Antalya	Antalya	Burdur	Isparta						
Aydın	Aydın	Denizli	Muğla						
Bursa	Bursa	Balikesir	Bilecik	Çanakkale	Yalova				
Diyarbakır	Diyarbakır	Batman	Bingöl	Elazığ	Mardin	Siirt	Şırnak		
Erzurum	Erzurum	Ağrı	Ardahan	Artvin	Bayburt	Erzincan	Gümüşhane	Kars	Tunceli
Gaziantep	Gaziantep	Adıyaman	Kilis	Şanlıurfa					
İstanbul 1	İstanbul 1	Düzce	Kocaeli	Sakarya					
İstanbul 2	İstanbul 2	Edirne	Kırklareli	Tekirdağ					
İstanbul 3	İstanbul 3	Bolu	Zonguldak						
İzmir	İzmir	Manisa	Uşak						
Kayseri	Kayseri	Malatya	Sivas	Yozgat					
Konya	Konya	Aksaray	Karaman						
Nevşehir	Nevşehir	Kırşehir							
Samsun	Samsun	Amasya	Çorum	Giresun	Ordu	Rize	Sinop	Tokat	Trabzon
Van	Van	Bitlis	Hakkari	Iğdır	Muş				
Ulusal Halk Sağlığı Referans Lab.	Bartın	Çankırı	Karabük	Kastamonu	Kırıkkale				

NOT: Peloid Analizi için Numune Gönderilecek Laboratuvarlar: İstanbul 1 No'lu HSL, Afyonkarahisar HSL dir. İl sınırlaması kısıtlaması bulunmayıp herhangi bir laboratuvara numune gönderilebilir.

Tablo 2 : Su Numunelerinin Gönderileceği İllerin Planı

Cimer

50 adet başvuru yapılmıştır.

Sabim

2 adet başvuru yapılmıştır.

Sağlıkta Buluşma Noktası

6 adet başvuru yapılmıştır.

KLİNİK DIŞI LABORATUVAR HİZMETLERİ BİRİMİ

- Halk Sağlığı Laboratuvarları ve Yetkilendirilmiş Laboratuvarların alıŐma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmış olup yerine Halk Sağlığı Hizmetlerine Yönelik Laboratuvarların alıŐma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin yayımlanması sağlanmıştır.
- Halk Sağlığı Laboratuvarlarında numunenin kabulü, raporlandırılması ve izlenebilirliğini sağlayan Laboratuvar Bilgi Yönetim Sisteminin (LBYS) 2019-2021 dönemi için ihale süreci tamamlanmıştır.
- Ulusal Halk Sağlığı Referans Laboratuvarının ihtiyaç duyduğu 1 adet GC-MS, 3 adet LC-MS/MS, 1 adet ICP/MS ve 1 adet GC-Head Space cihazı satın alınarak laboratuvar cihaz altyapısı güçlendirilmiŐtır.
- Klinik numunelerde inorganik toksik madde analizlerinin 12 L1 tipi halk sağlığı laboratuvarlarında, su toksikolojisine yönelik analizlerin ise 9 L1 tipi halk sağlığı laboratuvarlarında yapılması için cihaz ve kimyasal madde alımları merkezi olarak yapılmış ve ölkemiz ihtiyacı olan bu laboratuvarların aktif bir Şekilde alıŐması sağlanmıştır.
- Havuz suyunda numune alma ve analiz yapma konusunda yetkilendirilmiş özel laboratuvarın denetimleri sağlanmış ve denetim raporlarının incelenmesine yönelik iŐlemler yürütölmüŐtür.
- 2019 yılında 81 ilimizde bulunan laboratuvarların uygulaması gereken numune analiz ücretleri için, fiyat tarifeleri ve analiz bilgileri rehberi çalışmaları yapılarak yayımlanması sağlanmıştır.
- L1 tipi Halk Sağlığı Laboratuvarlarında kullanılan enstürümantal cihazların bakım ve onarımları için firma bazlı görüŐmeler yapılarak ölk genelinde ortak bakım ve onarım fiyatının alınması sağlanarak kurumumuz kaynaklarının Etkin kullanımı sağlanmıştır.

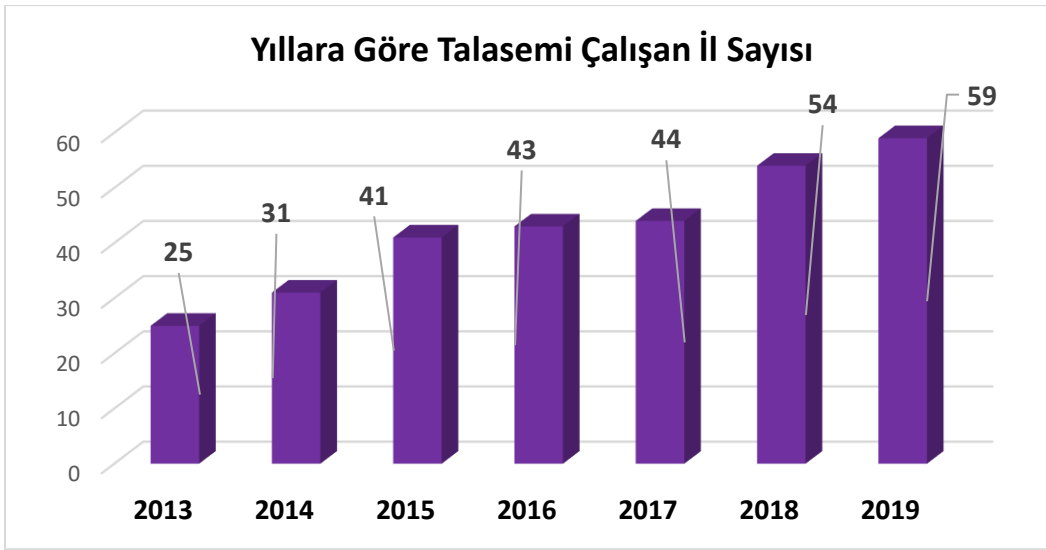
KLİNİK LABORATUVAR HİZMETLERİ BİRİMİ

- Lejyonella analizi çalışma yetkisi olan laboratuvarlar ve bu laboratuvarlara numune gönderecek illerin planı hazırlandı.
- TULSA (Tüberküloz Ulusal Sürveyans Ağı) kapsamında Mikrobiyoloji Referans Lab. ve Biyolojik Ürünler Dairesi Başkanlığında düzenlenen değerlendirme toplantısına katılım sağlandı.
- Lejyonella çalışan laboratuvarlarımıza Dış Kalite Değerlendirme (DKD) örnekleri 18-22.02.2019 tarihleri arasında Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarları ve Biyolojik Ürünler Daire Başkanlığı ile koordineli olarak gönderilmiştir.
- 15.03.2019 tarihinde yapılan Evlilik Öncesi Hemoglobinopati Tarama Programı Bilim Komisyonu Toplantısına katılım sağlandı.
- Manisa HSL Klinik Lab.'nın göndermiş olduğu Yerleşim Planı incelenerek gerekli değişiklikler için yönlendirme yapıldı.
- Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tetkik ve Teşhis Hizmetleri Dairesi Başkanlığının 05.04.2019 tarihinde yaptığı toplantıda alınan kararlar gereği HSL'lerde Akılcı Laboratuvar Kullanımı ve Uygulamasının hakkında bilgi verildi.
- 13-17/05/2019 tarihleri arası Lejyonella DKD değerlendirme raporları ilgili birimlere gönderildi.
- Tek Sağlık" (One Health) kapsamında 8-11 Ekim 2019 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen Laboratuvar Ağı ve Hastalık Raporlama Çalıştayına Genel Müdürlüğümüz adına katılım sağlandı.
- 2019 HbA1c Laboratuvarlar arası karşılaştırma çalışmasına katılım ile ilgili 81 İl HSL bilgilendirildi.

Talasemi Laboratuvarları

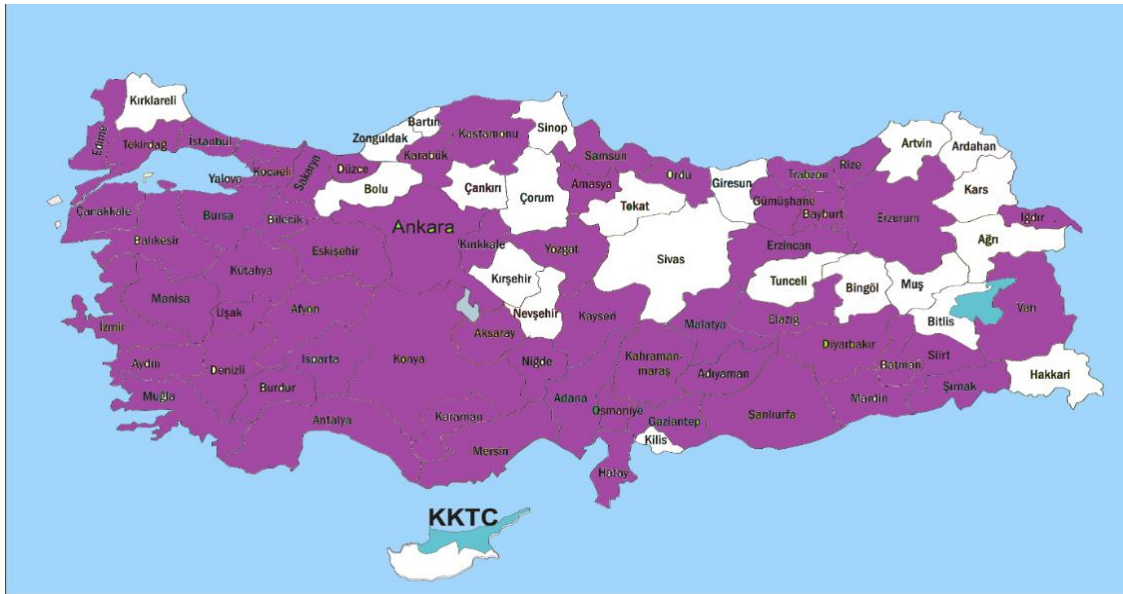
Talasemi analizleri 59 ilde 61 Halk Sağlığı Laboratuvarında çalışılmaktadır.

Talasemi Çalışan İller :Adana, Adıyaman, Afyonkarahisar, Amasya, Ankara, Antalya, Aydın, Aksaray, Batman, Bayburt, Bilecik, Burdur, Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Düzce, Edirne, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Gümüşhane Hatay,İğdır (2019), Isparta, İçel (Mersin), İstanbul 1,2,3, İzmir, Kahramanmaraş, Karaman, Kastamonu, Karabük, Kayseri, Kırıkkale, Kütahya, Kocaeli, Konya, Malatya (2019) Manisa, Mardin, Muğla, Niğde, Osmaniye, Ordu, Rize (2019), Sakarya, Siirt, Samsun, Şırnak, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon, Uşak, Van (2019), Yalova, Yozgat (2019) .

Grafik 6: Talasemi Çalışan İllerin Yıllara Göre Dağılımı

Talasemi Çalışan İllerin Dağılımı

Harita 1:Talasemi Çalışan İller

Tüberküloz Tanı Laboratuvarları

Düzyey- 3 Tüberküloz Laboratuvarları (ARB+Kültür İlaç Duyarlılık ve Tiplendirme)

Erzurum, Bursa, Samsun, İstanbul 3 HSL ve Antalya

Düzyey- 2 Tüberküloz Laboratuvarları (ARB+Kültür)

Ankara, Aydın, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Eskişehir, İzmir, Karabük, Kocaeli, Muğla, Manisa, Tekirdağ, Trabzon, Yozgat, Van ve Ordu HSL.

Tüberküloz Laboratuvarlarının Dağılımı

Harita 2: Tüberküloz Laboratuvarlarının Dağılımı

- Düzyey 3 Tüberküloz Laboratuvarı
- Düzyey 2 Tüberküloz Laboratuvarı

Legionella Laboratuvarları

Adana, Afyonkarahisar, Ankara, Antalya, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, İstanbul 1, 2, 3, İzmir, Konya, Kayseri, Muğla, Samsun, Trabzon, Van ve Tüketici Güvenliği Laboratuvarları Legionella analizi yapmaktadır.

Legionella Analiz Yapan Halk Sağlığı Laboratuvarları

Harita 3 : Legionella Analiz Yapan Halk Sağlığı Laboratuvarlarının Dağılımı

● Legionella Analiz Yapma Yetkisi Verilen HSL

Sürveyans Ağları ve Katılan İller

UEPLA	TULSA	İNFLUENZA	POLİO	KIZAMIK	KKKA	ULLA	ILI	SARI
Adana	Ankara	Adana	İzmir	Adana	Erzurum	Adana	Adana	Adana
Antalya	Antalya	Erzurum		Antalya	Samsun	Ankara	Erzurum	Erzurum
D.Bakır	Aydın	İstanbul-1		D.Bakır		Bursa	İstanbul 1	İstanbul 1
Erzurum	Bursa	İzmir		Erzurum		İzmir	İzmir	Samsun
İstanbul-1	Denizli	Samsun		İstanbul-1		Samsun	Samsun	
İzmir	Edirne			İzmir		Antalya		
Samsun	Erzurum			Samsun		Muğla		
	Eskişehir					İstanbul 1		
	İstanbul 3					İstanbul 2		
	İzmir					İstanbul 3		
	Karabük					Afyon		
	Kocaeli					Diyarbakır		
	Muğla					Erzurum		
	Manisa					Kayseri		
	Ordu					Konya		
	Tekirdağ					Van		
	Trabzon							
	Samsun							
	Yozgat							
	Van							

Tablo 3: Sürveyans Ağları ve Katılan İller

UEPLA : Ulusal Enterik Patojenler Laboratuvar Sürveyans Ağı

TULSA : Tüberküloz Ulusal Laboratuvar Sürveyans Ağı

KKKA : Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Sürveyans Ağı

ULLA : Lejyoner Hastalığı Kontrol Programı Kapsamında Ulusal Lejyoner Hastalığı Laboratuvar Ağı

ILI : Sentinel Grip Benzeri Hastalık

SARI : Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonu

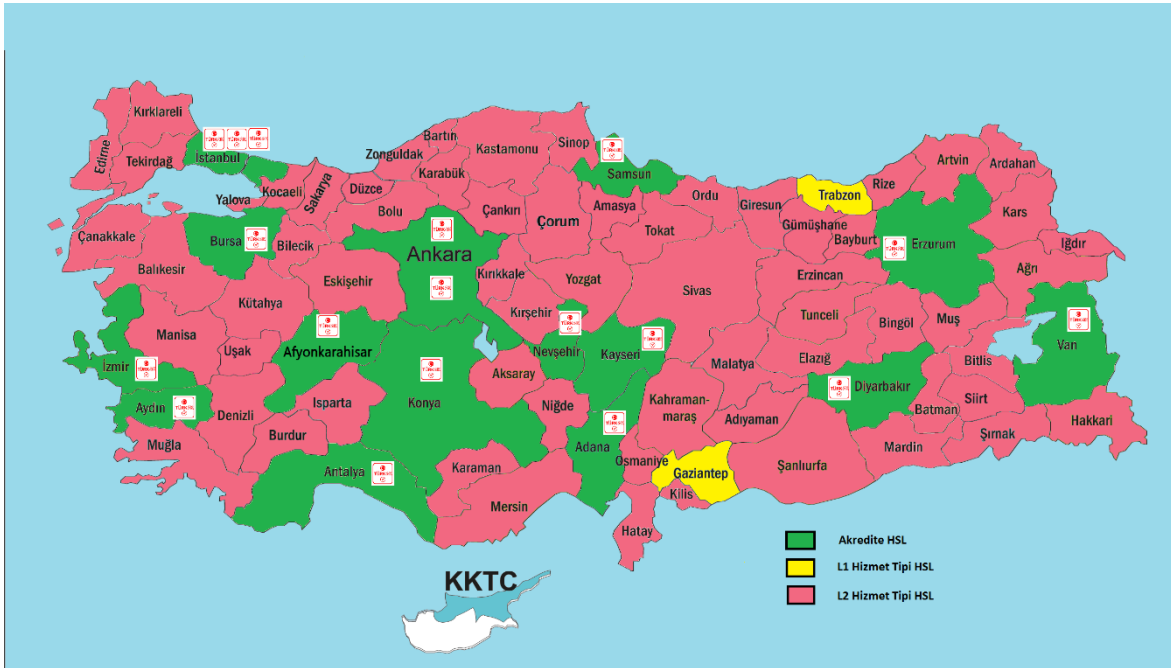
KALİTE BİRİMİ

- ISO 9001-2008 Kalite sistemi gereği tüm kalite dokümanları (kalite hedefleri, süreç kartları, birimimize ait plan ve izlemeleri, performans raporları vb.) güncellendi.
- Kurumumuz Kalite birimi tarafından gerçekleştirilen ISO 9001-2008 iç tetkiki Daire Başkanlığımızda 25/04/2019 tarihinde gerçekleştirildi.
- Genel Müdürlüğümüz birimlerinde gerçekleştirilen iç tetkiklere katılım sağlandı.
- Yönetimi gözden geçirme toplantısına katılım sağlandı.
- Kurumumuz bünyesinde TSE tarafından 28-29/05/2019 tarihlerinde gözetim tetkiki (Dış Tetkiki) gerçekleştirildi.

2019 YILI HEDEFLERİ

1. Daire Başkanlığımız TS EN ISO 9001 kapsamındaki birim personelinin, mesleki ve teknik konularda 10 saat/kişi hizmet içi eğitim almasını sağlamak.
2. Halk Sağlığı Laboratuvarlarında planlanan denetimlerin gerçekleşme oranının en az % 95 olmasının sağlanması,
3. Akredite Halk Sağlığı Laboratuvar sayısını 18'ye çıkarmak.
2019 yılı Hedefleri %100 gerçekleşti.

AKREDİTASYON DURUMU 2019

Harita 4: Akredite HSL'ler (TS EN ISO/IEC 17025)

TS EN ISO/IEC 17025 Kapsamında Akredite HSL'lerin Durumu

HSL	Akredite Parametre Sayısı	Akreditasyon Tarihi	Akreditasyon No	Geçerlilik Süresi
Adana	185	2.01.2014	AB-653-T	10.05.2022
Afyonkarahisar	42	18.01.2018	AB-1276-T	17.01.2022
Ankara	48	30.01.2017	AB-1075-T	29.01.2021
Antalya	55	14.11.2014	AB-0791-T	4.03.2023
Aydın	41	2.10.2017	AB-1225-T	1.10.2021
Bursa	180	22.04.2011	AB-445-T	13.11.2023
Diyarbakır	51	25.04.2019	AB-1401-T	24.04.2023
Erzurum	111	5.03.2008	AB-205-T	29.09.2020
İstanbul 1 Nolu	96	10.02.2015	AB-828-T	29.05.2023
İstanbul 2 Nolu	173	21.03.2017	AB-1167-T	20.03.2021
İstanbul 3 Nolu	89	26.04.2016	AB-1005-T	25.04.2020
İzmir	236	12.09.2008	AB-264-T	15.02.2022
Kayseri	43	18.11.2016	AB-1073-T	17.11.2020
Konya	119	4.08.2015	AB-860-T	04.11.2023
Nevşehir	22	25.06.2019	AB-1462-T	24.06.2023
Samsun	30	11.05.2015	AB-834-T	05.09.2023
Van	30	27.03.2018	AB-1244-T	26.03.2022
Ulusal Halk Sağlığı Referans Lab.	81 (sabit kapsam) 30 (esnek kapsam)	30.12.2015	AB-949-T	25.12.2023

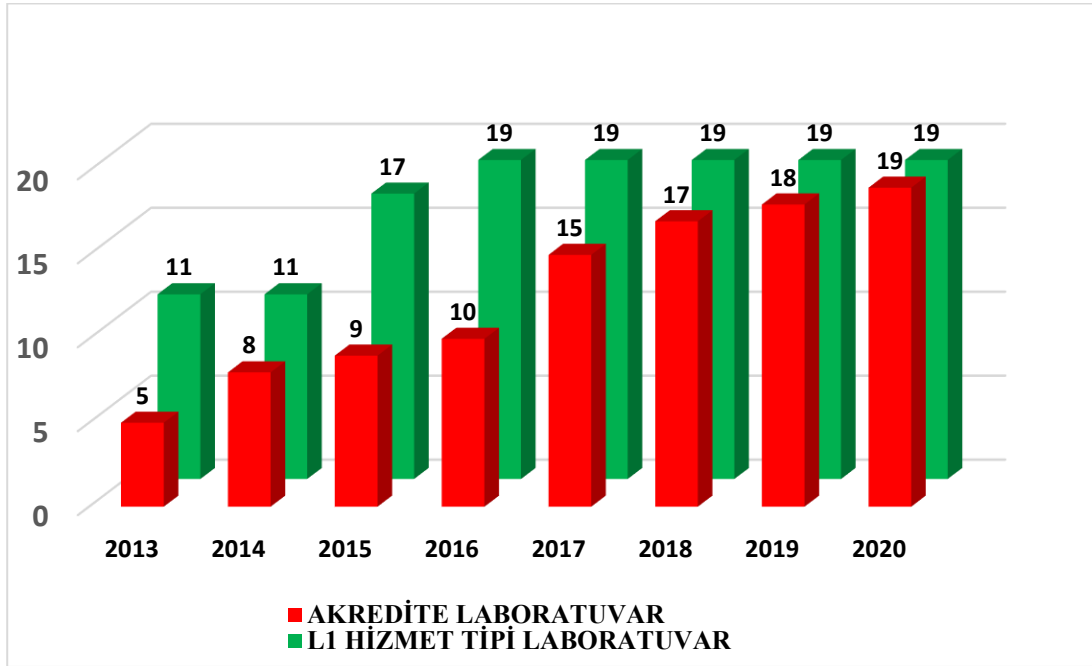
Tablo 4: TS EN ISO/IEC 17025 Kapsamında Akredite L1 Laboratuvarları

2019 yılında akredite olan ve sertifikasyon aşamasındaki HSL'ler

- Diyarbakır HSL, 25/04/2019 tarihinde TÜRKAK tarafından denetlenerek TS EN ISO/IEC 17025 standardı kapsamında akredite olmuştur.
- Nevşehir HSL, 25/06/2019 tarihinde TÜRKAK tarafından denetlenerek TS EN ISO/IEC 17025 standardı kapsamında akredite olmuştur.
- Gaziantep HSL, TS EN ISO/IEC 17025 standardı kapsamında TÜRKAK denetimi tamamlanmış olup, sertifikasyon aşamasındadır.

TS EN ISO/IEC 15189 standardı kapsamında, akreditasyon çalışmaları

- Klinik analizlerde ‘‘TS EN ISO/IEC 15189 Tıbbi Laboratuvarların Kalite ve Yeterlilik İçin Özel Şartlar’’ standardı kapsamında Adana HSL Akreditedir.

Grafik 7: L1 HSL’lerin TS EN ISO/IEC 17025 Kapsamında Akreditasyon Durumu

DKD – YT Çalışmaları

Su Kimya DKD-YT Proje Çalışması

Halk Sağlığı Laboratuvarlarında sularda kimya analizlerine yönelik DKD-YT çevrimlerinin kurum bazında yapılabilmesi için hazırlanan Proje kapsamında 2 çevrim başarı ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar doğrultusunda kalite dokümantasyonu tamamlanmış olup TS EN ISO 17043 standardına göre İstanbul 3 Nolu HSL’nin TÜRKAK’a başvuru yaparak akredite olması planlanmaktadır.

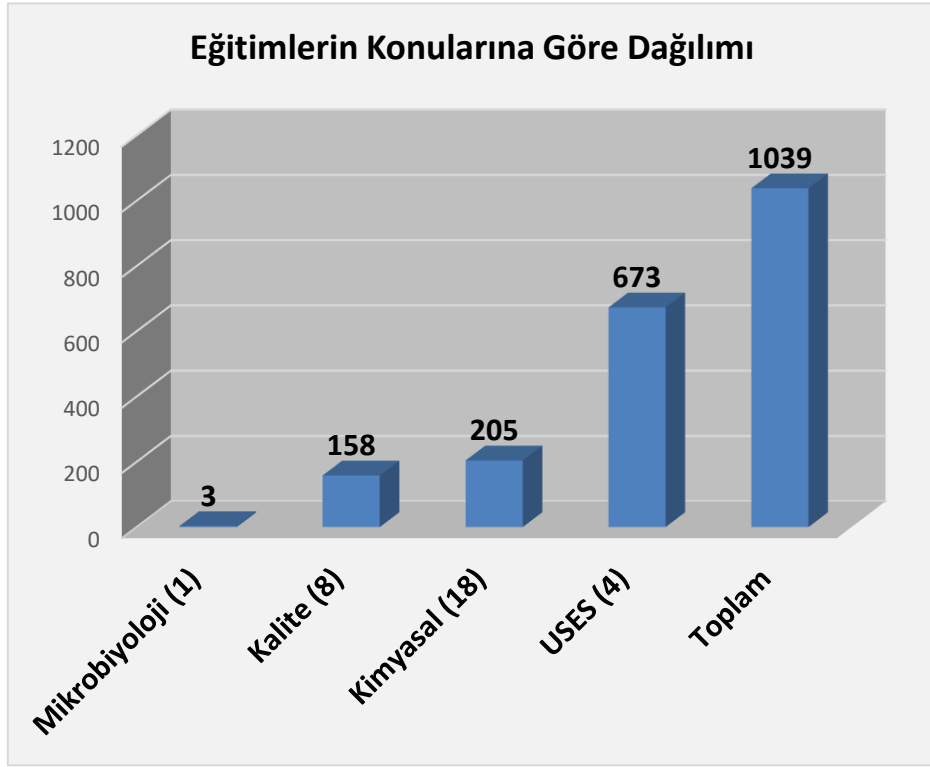
Genel Kalite Eğitimleri

- LKYS (Laboratuvar Kalite Yönetim Sistemi) eğitimleri, video çekimleri ve eğitim alt yapı çalışmaları tamamlanarak USES formatında hazırlanmış ve 2000 kişinin katıldığı bu eğitim web. üzerinden uygulanabilir hale getirilerek yayımlanmaya başlamıştır.
- 2019 Şubat ayında ‘‘Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik’’ eğitimine katılım sağlanmıştır.
- Nisan 2019 tarihinde ‘‘Metot Validasyonuna Yönelik Temel İstatistik’’ eğitimine katılım sağlanmıştır.

EĞİTİM VE ORGANİZASYON BİRİMİ

2019 YILINDA VERİLEN EĞİTİMLER VE EĞİTİM ALAN PERSONEL SAYISI				
SAYI	EĞİTİMİN ADI	YAPILDIĞI TARİH	YAPILDIĞI YER	KATILIMCI SAYISI
1	Su Mikrobiyolojisi Eğitimi (USES)	26.02.2019	USES	48
2	Kimyasal Analizlere Yönelik Metot Validasyonu ve Ölçüm Belirsizliği Eğitimi (USES)	27.02.2019	USES	66
3	Laboratuvarda Kalite Yönetim Sistemi (USES)	28.02.2019	USES	334
4	TS EN ISO 15189 Standardı Temel ve Dokümantasyon Eğitimi	04-06 .03.2019	Konya	23
5	TS EN ISO 15189 Standardı İç tetkikçi Eğitimi	07-08.03.2019	Konya	23
6	TS EN ISO 15189 Standardı Temel ve Dokümantasyon Eğitimi	11-13.03.2019	Konya	16
7	TS EN ISO 15189 Standardı İç tetkikçi Eğitimi	14-15.03.2019	Konya	16
8	Laboratuvar Güvenliği Eğitimi	18.03.2019	Ankara	1
9	Su Mikrobiyolojisi Analizlerine Yönelik Metot Validasyonu ve Ölçüm Belirsizliği Eğitimi	25-27.03. 2019	Trabzon	6
10	Kimyasal Analizlere Yönelik Metot Validasyonu ve Ölçüm Belirsizliği Eğitimi	03-05.04.2019	Trabzon	11
11	Metot Validasyonuna Yönelik Temel İstatistik Eğitimi	09- 10.04.2019	Ankara	29
12	TS EN ISO 15189 Standardı Temel ve Dokümantasyon Eğitimi	08-10.04.2019	Erzurum	21
13	TS EN ISO 15189 Standardı İç tetkikçi Eğitimi	11-12.04.2019	Erzurum	21
14	TS EN ISO 15189 Standardı Temel ve Dokümantasyon Eğitimi	15-17.04.2019	Erzurum	19
15	TS EN ISO 15189 Standardı İç tetkikçi Eğitimi	18-19.04.2019	Erzurum	19
16	Laboratuvar Güvenliği Eğitimi	2.05.2019	Ankara	1
17	Genel Metroloji, Kalibrasyon ve Kalibrasyon Sertifikalarının Değerlendirilmesi Eğitimi	18-19.06.2019	Trabzon	16
18	Su Mikrobiyolojisinin Kalitatif Ve Kantitatif Analizlerine Yönelik TS EN ISO/IEC 1702 (USES)	26- 27.06.2019	USES	225
19	Genel Metroloji, Kalibrasyon ve Kalibrasyon Sertifikalarının Değerlendirilmesi Eğitimi	27-28.06.2019	Gaziantep	20
20	Sularda Ve Klinik Materyalde Toksik Madde Analizleri Eğitimi	24-26.06.2019	Ankara	17
21	Laboratuvar Güvenliği Eğitimi	27.05.2019	Ankara	1
22	Laboratuvar Güvenliği Eğitimi	18.06.2019	Ankara	1
23	Laboratuvar Güvenliği Eğitimi	19.06.2019	Ankara	1
24	Laboratuvar Güvenliği Eğitimi	3.07.2019	Ankara	17
25	Laboratuvar Güvenliği Eğitimi	9.09.2019	Ankara	1
26	Laboratuvar Güvenliği Eğitimi	10.09.2019	Ankara	11
27	TS EN ISO 11731-Su Kalitesi-Legionella Sayımı Standardına Yönelik Uygulamalı Eğitimi	8-10.10.2019	Ankara	2
28	Genel Metroloji, Kalibrasyon ve Kalibrasyon Sertifikalarının Değerlendirilmesi Eğitimi	16-17.10. 2019	Afyonkarahisar	22
29	Su Numunelerinde Siyanobakteri Analizi Eğitimi	24-25.10.2019	İstanbul	3
30	Genel Metroloji, Kalibrasyon ve Ara Kontrol Eğitimi	11-13.11.2019	Adana	24
31	Genel Metroloji, Kalibrasyon ve Kalibrasyon Sertifikalarının Değerlendirilmesi Eğitimi	20-21.11.2019	Van	23
32	Laboratuvar Güvenliği Eğitimi	16.12.2019	Ankara	1
GENEL TOPLAM				1039

Tablo 5: Verilen Eğitimler -2019

Grafik 8: Konularına G6re Eğitim Sayısı-2019

ULUSAL HALK SAĞLIĞI REFERANS LABORATUVARI

SU KİMYASI LABORATUVARI

Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı (TGHS�DB) bünyesinde yer alan Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarı (KSAL), 110'nun üzerinde parametrenin ulusal uluslararası metodlar kullanılarak analizi gerçekleştirmektedir. Su, kaplıca ve havuz suyu matrisleri olmak üzere toplam 53 parametreden akreditedir. Yılda yaklaşık 4500 numune analiz etmekte ve TÜRKAK logolu rapor çıkarmaktadır.

Satın Alma Faaliyetleri

Türkiye Hudut Sahiller ve Sağlık Genel Müdürlüğüne 2019 yılında alınması planlanan ICP-MS ve LCMSMS cihaz alımları muayeneleri tamamlanmıştır.

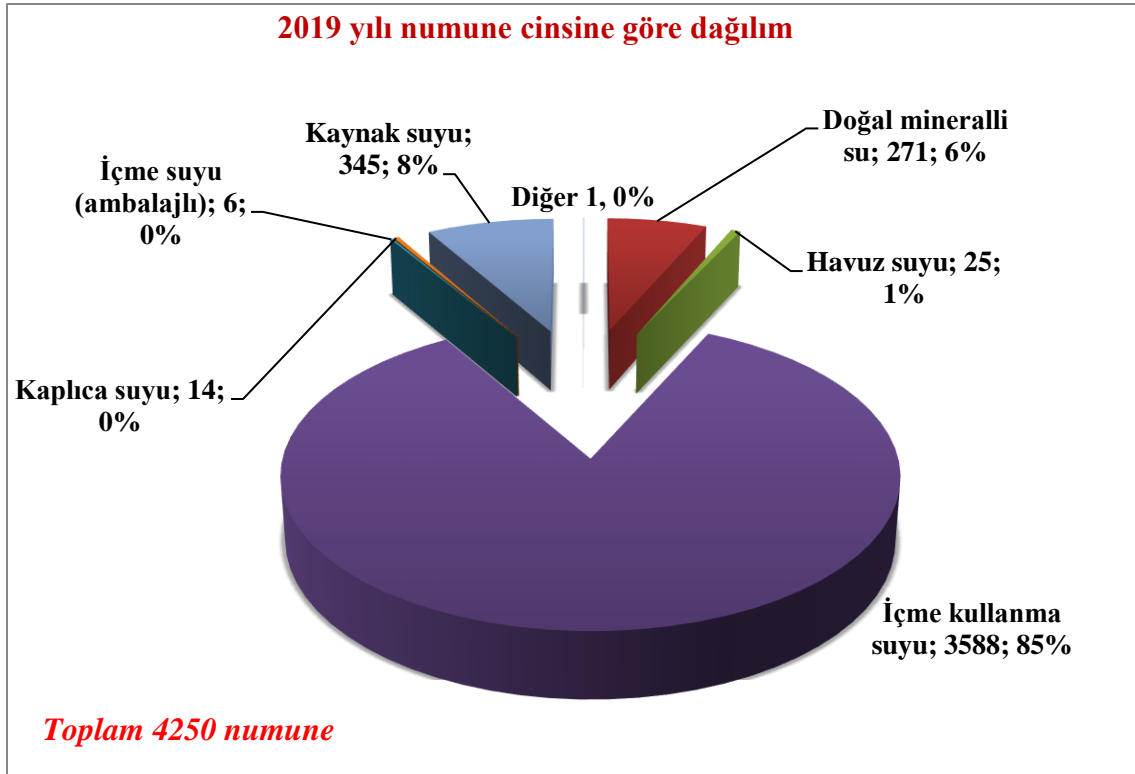
Eğitim Faaliyetleri

2019 yılı içinde katılım sağlanan eğitim, çalıştay ve seminerler aşağıda sunulmuştur:

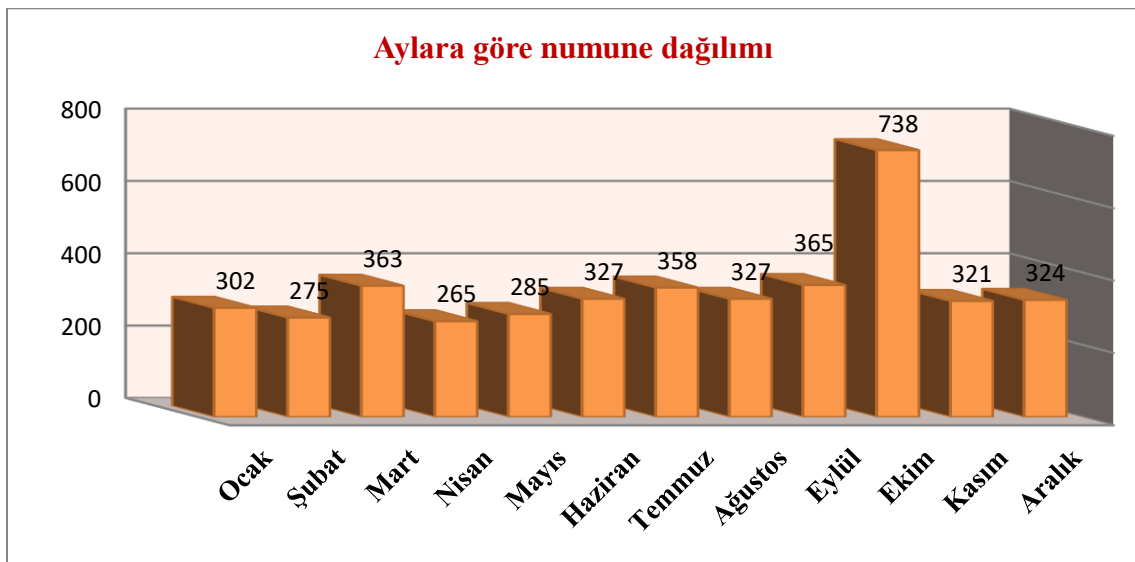
- Merck Referans Materyalleri Semineri 12 Eylül 2019 (3 kişi)
- Bilgi güvenliği farkındalık eğitimi 25 Kasım 2019 ve 17 Aralık 2019 (10 kişi)

Analiz Faaliyetleri

1 Ocak - 31 Aralık 2019 tarihleri arasında KSAL tarafından toplam 4250 adet numune analizi yapılmıştır. Bunların numune cinsine göre dağılımı Grafik 9'da, numune sayısının aylara göre dağılımı Grafik 10'da ve ilgili yönetmeliklere göre uygunluk durumuna göre dağılımı Grafik 11'de gösterilmiştir.

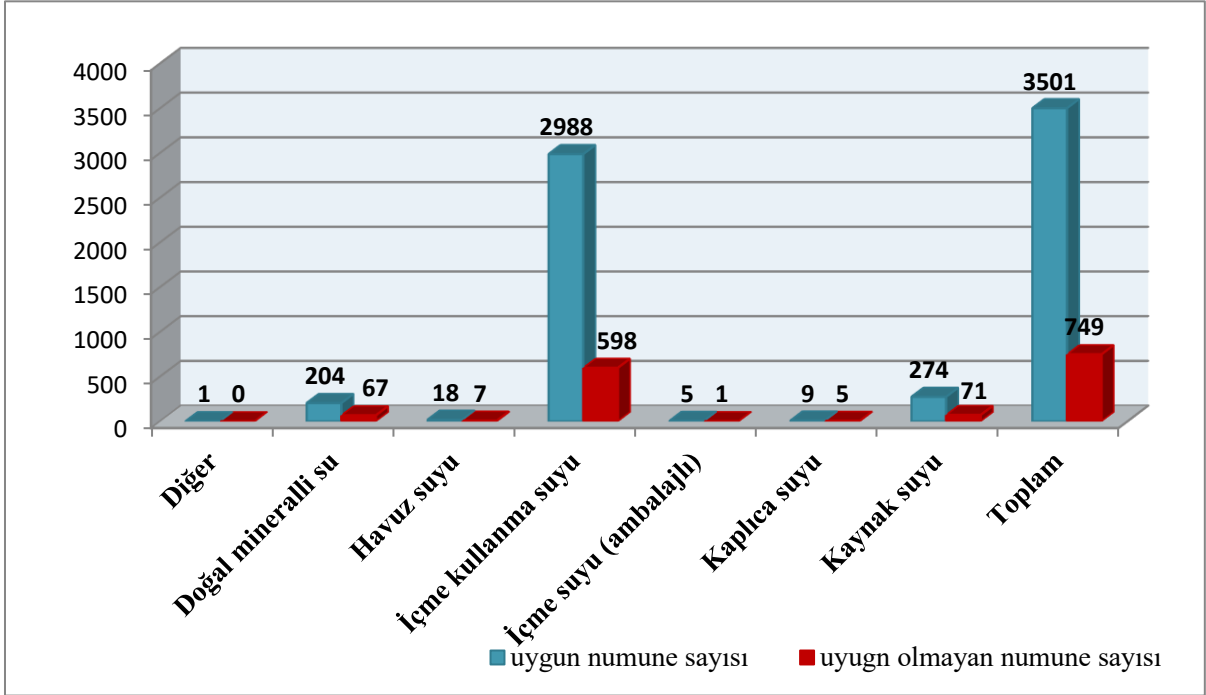

Grafik 9: Numunelerin Cinsine Göre Dağılımı - 2019

Grafik 10: Numunelerin Aylara Göre Dağılımı-2019

Grafik 10'da Ekim ayında gözlenen numune sayısındaki artış 2 Ekim 2019'da salgın şüphesi ve kontrol izlemeleri amacıyla gelen Ankara ilçelerine ait (Evren, Çankaya, Bala, Haymana, Kalecik, Çamlıdere, Beypazarı, Çubuk, Kızılcahamam, Sincan, Polatlı ve Nallıhan illeri) sulardan kaynaklanmaktadır. Analizleri gerçekleştirilen toplam 341 numunenin 4 tanesi bulanıklık, renk ve pH gibi parametreler nedeniyle ilgili yönetmeliğe uygun bulunmamıştır.

Grafik 11: Numunelerin İlgili Yönetmeliklere Uygunluk Durumuna Göre Dağılımı -2019

Kalite Faaliyetleri

- 2019 yılı içerisinde Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarlarında 1 Kimyager göreve başlamış ve yetkilendirme çalışmaları tamamlanmıştır.
- 06-07 Mayıs 2019 tarihleri arasında İç Tetkik gerçekleştirilmiştir
- 1-2 Temmuz 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilen dış tetkik 1 adet gözlem, 2 adet minör uygunsuzluk ile tamamlanmış olup belge yenileme süreci başarı ile tamamlanmıştır.

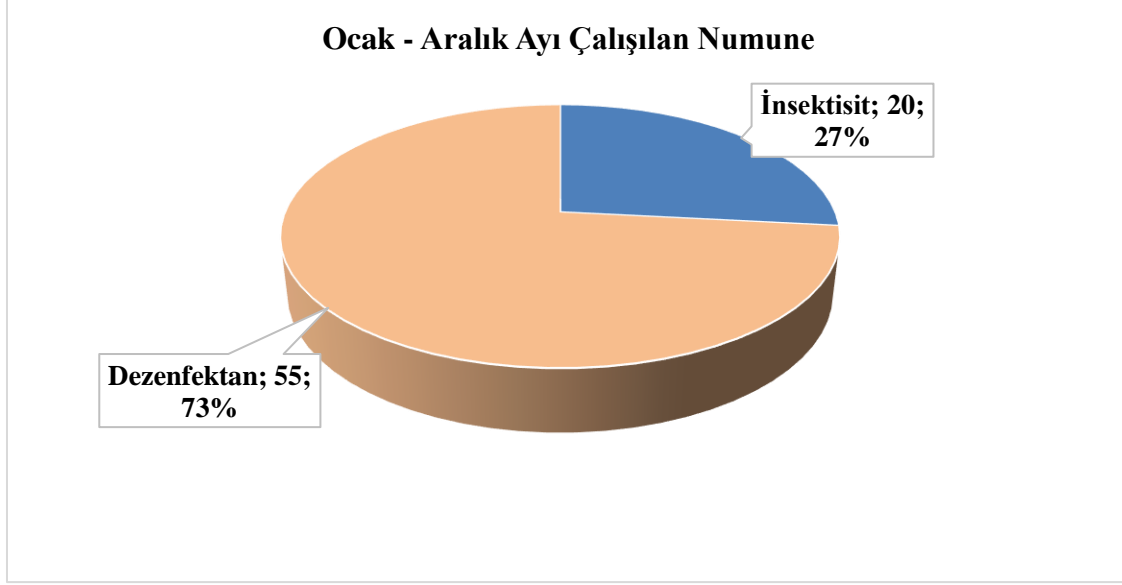
Diğer Çalışmalar

- Türkiye Hudut Sahiller ve Sağlık Genel Müdürlüğüne 2019 yılında alımı tamamlanan ICP-MS (Agilent 7800) için validasyon planı (akreditasyon ikinci cihaz ilavesi) oluşturulmuştur.

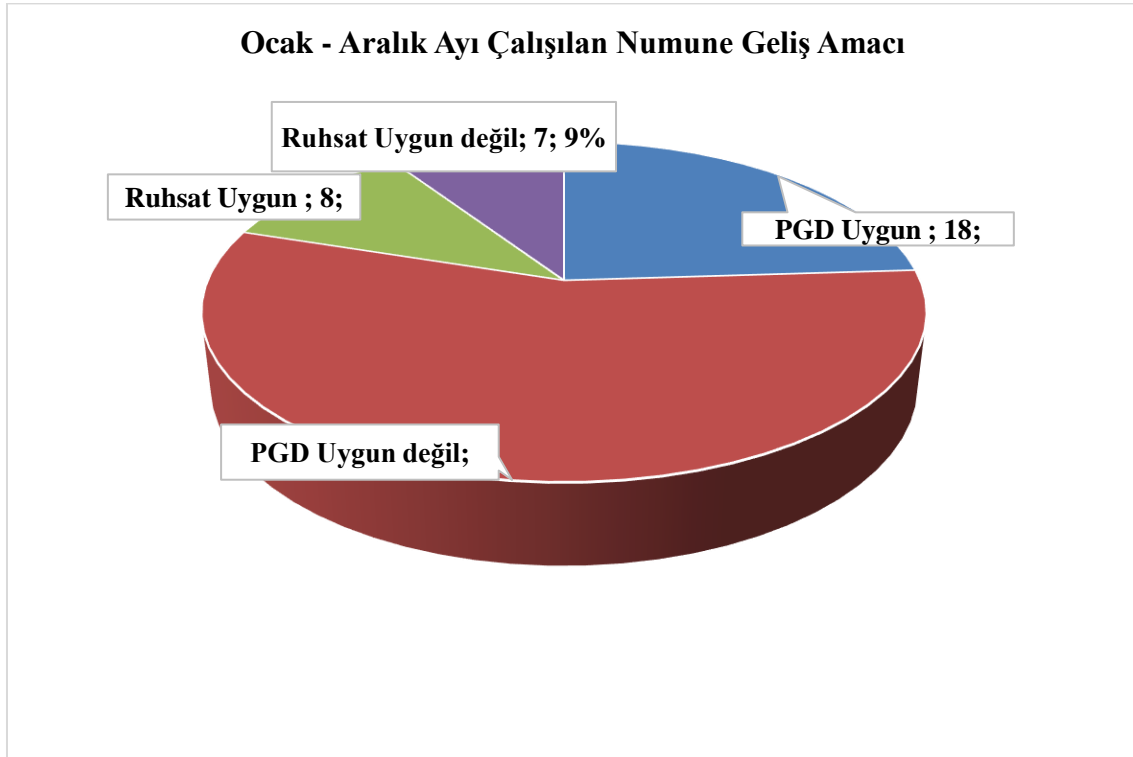
- Türkiye Hudut Sahiller ve Sağlık Genel M¼d¼rl¼ę¼nce 2019 yılında LCMSMS alımı tamamlanmıştır. Bu yeni LCMSMS (Shimadzu 8060) cihazına bağlanan ilave bir fluorensan dedekt¼r (ikinci dedekt¼r) ile pestisit ve siyanotoksin analizlerine ilave olarak PAH parametrelerinin de çalışılmasına olanak sağlanmıştır.
- Siyano toksin analizlerinden mikrosistin LR mikrosistin RR mikrosistin YR için yeni LCMSMS cihazında metod oluşturulmuştur.
- 2020 yılı fiyat kitapçığı çalışmaları tamamlanmış, gerekli metod revizyonları yapılmış ve hemodiyaliz parametreleri eklenmiştir.
- Ulusal Halk Sağlığı Referans Laboratuvarına bağlı illerin evre Sağlığı birimleri ile yapılan toplantıda 2020 yılı numune g¼nderme planı oluşturulmuştur.

BİYOSİDAL ÜRÜN LABORATUVARLARI

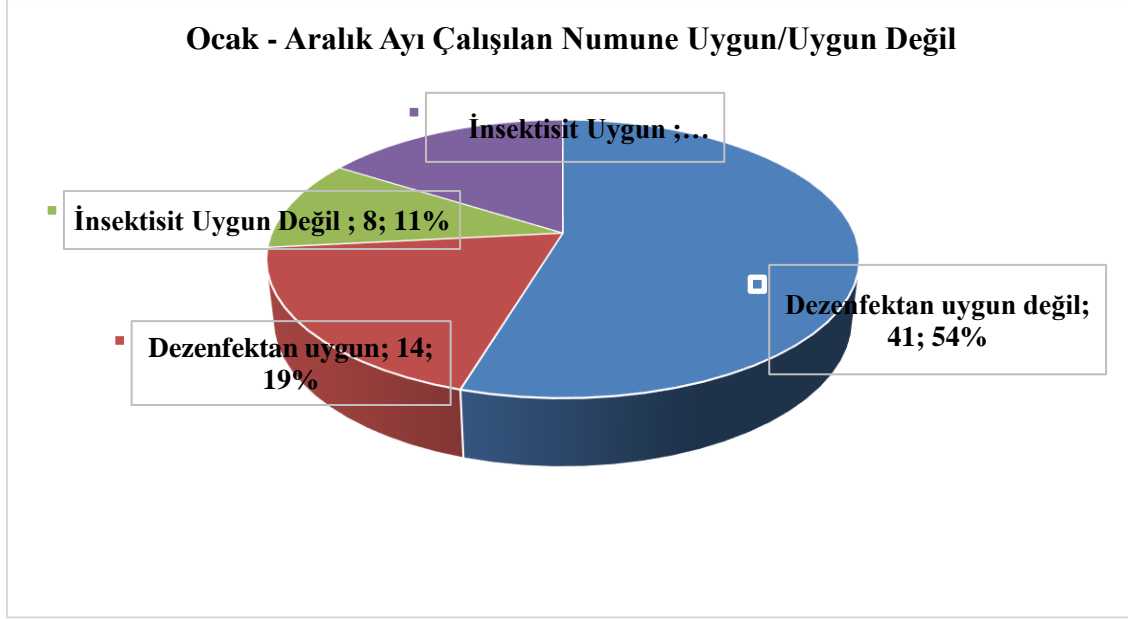
2019 yılında 75 numunenin analizi yapılmış ve raporlandırılmıştır.

Grafik 12: Çalışılan Numune Sayısının Cinslere Göre Dağılımı-2019

Grafik 13: Çalışılan Numune Cinsinin Geliş Amacına Göre Dağılımı-2019

Grafik 14: Çalışılan Numune Cinsinin Uygun /Uygun Değil Dağılımı

- Laboratuvarıda çalışılan numunelerden 63.913,00 TL gelir elde edilmiştir.
- Laboratuvarıda Kamu Kurum ve Kuruluşlarına hizmet sunulmaktadır.

Akreditasyon Faaliyetleri

04.07.2019 tarihinde Türkak tarafından verilen ilk “OECD iyi laboratuvar uygulamaları uygunluk beyanı” alınmış olup belge geçerlilik süresi 03.07.2023’tür.

Eğitim/Toplantı Faaliyetleri

- 09-12.04.2019 tarihinde Daire Başkanlığımız Necmettin Alkış toplantı salonunda düzenlenen “Validasyon ” konulu eğitime katılım sağlandı.
- Daire Başkanlığımız Biyosidal Ürün Laboratuvarında düzenlenen “OPEN LAB Yazılım Programı” konulu eğitime katılım sağlandı.
- 08.05.2019 tarihinde Türk Akreditasyon Kurumu tarafından düzenlenen “İyi Laboratuvar Uygulamaları” çalıştayına katılım sağlandı.
- 11-12/06/2019 tarihinde Türk Akreditasyon Kurumu tarafından düzenlenen “İyi Laboratuvar Uygulamaları” çalıştayına katılım sağlandı.
- 17-19/24-27.09.2019 tarihinde “Bilgisayarlı Sistem Validasyonu-Ekipman Kalifikasyonu ve Veri Bütünlüğü” konulu eğitime katılım sağlandı.

- 23-24.10.2019 tarihinde Biyosidal Ürün Analizlerinde yetkili Kalite Sistem Merkez laboratuvarları A.Ş'nin 17025 akreditasyonunun TÜRKAK tarafından yenilenmesi ve kapsamının genişletilmesi nedeniyle yerinde incelemelere katılım sağlandı.
- 08.11.2019 tarihinde Bütçe ve Projeler Dairesi Başkanlığında düzenlenen “528/2012/EC sayılı Biyosidal Ürünlere ilişkin AB Tüzüğü'nün uyumlaştırılması için teknik destek projesi” konulu toplantıya katılım sağlandı.
- 15.11.2019 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı – Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünde düzenlenen “528/2012/EC sayılı Biyosidal Ürünlere ilişkin AB Tüzüğü'nün uyumlaştırılması için teknik destek projesi” ile ilgili ToR metninin nihai versiyonunun oluşturulması konulu toplantıya katılım sağlandı.

Diğer Faaliyetler

- 22-24-29-30/04/2019 tarihinde Zoonotik ve Vektörel Hastalıklar Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen “Biyosidal Ürünlerin Teknik Şartname Hazırlama” konulu komisyona katılım sağlandı.
- 24.05.2019 tarihinde Laboratuvar cihazlarının ve bu cihazlarda kullanılan yazılımlar (Open Lab ve İLUS) ile sıcaklık-nem takip sistemlerinin, “*OECD GLP Consensus Document No:17 Application of GLP Principles to Computerised System*” ve GAMP 5 gerekliliklerini sağlayacak şekilde veri bütünlüğü ve güvenliği kapsamında bilgisayarlı sistemlerin validasyonunun yapılması, dokümanite edilmesi, standart çalışma prosedürlerinin (SÇP) hazırlanması ve gerekli eğitimlerin verilmesi amacıyla “BİLGİSAYARLI SİSTEMLER VALİDASYONU” hizmeti alındı.
- “QVAC Qualification and validation consulting” firması tarafından Temmuz 2019'da bilgisayarlı sistemler validasyon hizmetine başlandı ve laboratuvardaki 28 adet cihaz, sıcaklık-nem ölçer sistemleri ve İLUS (İyi Laboratuvar Uygulamaları Sistemi) yazılımını da kapsayacak şekilde toplam 50 iş gününde hizmet tamamlandı.
- 13/06/2019 tarihinde Zoonotik ve Vektörel Hastalıklar Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen “Biyosidal Ürünlerin Teknik Şartname Hazırlama” konulu komisyona katılım sağlandı.
- 23-24.10.2019 tarihinde Biyosidal Ürün Analizlerinde yetkili Kalite Sistem Merkez Laboratuvarları A.Ş'nin 17025 akreditasyonunun TÜRKAK tarafından yenilenmesi ve kapsamının genişletilmesi nedeniyle yerinde incelemelere katılım sağlandı.

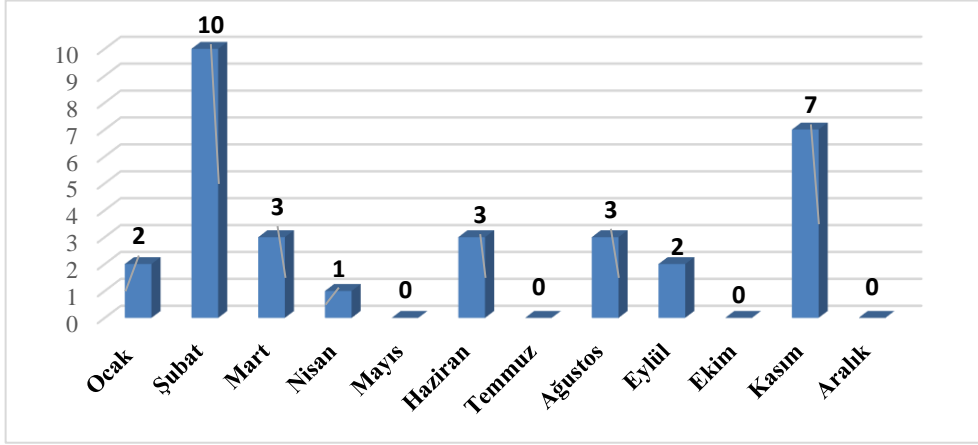
KİMYASAL SAVAŞ AJANLARI TANI VE DOĞRULAMA LABORATUVARI

Genel Durum

Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı 04.01.2019 tarihi itibariyle Ulusal Halk Sağlığı Referans Laboratuvarına bağlı ayrı bir laboratuvar olarak organizasyon şemasındaki yerini almıştır.

Performans Bilgileri

Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarına 2019 yılı içerisinde toplam 31 adet numune gelmiş ve analizi tamamlanarak raporlandırılmıştır. Numunelerin aylara göre dağılımı Grafik 15’de verilmiştir.

Grafik 15: 2019 yılı Aylara Göre Numune Dağılımı

Kalite Faaliyetleri

- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarının 2019 yılı hedefleri olan; 2019 yılı sonuna kadar organik numune matriksinde Kimyasal Silah Sözleşmesi eklerinden Liste-2’de yer alan 2.B.04 grubu kimyasal maddelerin Uluslararası Önerilen Çalışma Prosedürleri kullanılarak geliştirilmiş işletme içi metotlar ile analizinde akreditasyon başvurusuna hazır hale gelmek, 2019 yılı sonuna kadar idrar numunelerinde alkil metil fosfonatların Uluslararası Önerilen Çalışma Prosedürleri kullanılarak geliştirilmiş işletme içi metotlar ile GC-MS/MS’de analizine ait metot optimizasyon çalışmalarını gerçekleştirmek başarı ile tamamlanmıştır.

- 01-02 Temmuz 2019 tarihinde TÜRKAK tarafından gerçekleştirilen dış tetkik sonucunda Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı 3 farklı matrikste ve toplam 30 parametrede denetlenmiş ve herhangi bir uygunsuzluk almamıştır. 26.12.2019 tarihi itibariyle laboratuvar 17025 standardı kapsamında esnek kapsam ile akreditasyon sertifikasını almıştır.

Eğitim Faaliyetleri

- Çift Kullanımlı Kimyasallar Eğitimi, Antalya – 02-04 Nisan 2019
- Alışılmamış Tehditleri Önleme Konusunda Çok Sektörlü Koordinasyonu Güçlendirme ve Hazırlıklı Olmayı Geliştirme Çalıştayı, Antalya – 25-28 Haziran 2019
- 2019 yılı Kimya Sektörü Güvenlik Zirvesi, New Orleans, ABD – 16-20 Temmuz 2019
- Biyolojik ve Kimyasal Terör Delil ve Soruşturma Eğitimi, İzmir – 04-18 Ekim 2019 ve 18-29 Kasım 2019
- 2019-KBRN Kongresi, Poster Sunumu, Ankara, 27 Kasım 2019
- KBRN Farkındalık Eğitimi, Eğitimci, Antalya, 10-12 Aralık 2019

Satın Alma Faaliyetleri

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü ile yürütülen satın alma faaliyeti sonucunda laboratuvarda kullanılmak üzere alınan LC-MS/MS cihazının satın alması ve kurulumu yapılmış, muayenesi tamamlanarak kullanıma alınmıştır.

STERİLİTE KONTROL LABORATUVARI

Sterilite Kontrol Laboratuvarı “TS EN ISO/IEC 17020 Çeşitli Tipteki Muayene Kuruluşlarının Çalıştırılmaları İçin Genel Kriterler Standartları” gereklerine uygun C Tipi Muayene Kuruluşu olarak hizmet sunmaktadır.

2019 yılında 125 Biyogüvenlik kabini, 46 adet çeker ocak ve 17 adet laminar akış kabininin performans ölçümleri gerçekleştirilmiş ayrıca 17 tüberküloz laboratuvarına fumigasyon uygulaması yapılmıştır.

Eğitim

Laboratuvar güvenliği, tehlikeli kimyasal- tıbbi-ambalaj ve evsel atıkların bertarafı, ilk yardım, kimyasal madde dökülme kiti kullanımı, Tüberküloz hastalığı nedir, laboratuvar tasarımı, laboratuvarda güvenli çalışma kuralları, laboratuvar düzeni, fumigasyon cihazı ve sarf malzemeye yönelik eğitim yapılmıştır.

USES aracılığıyla verilecek olan Laboratuvar Kalite Yönetim Sistemi Eğitimi'ne katılım sağlandı.

Ayrıca laboratuvar personelini bilgilendirilmesi amacıyla tüm kalite dökümanlarına yönelik eğitim verilmiştir.

Diğer

Temiz oda ve ilgili alanlarla ilgili Türk Akreditasyon Kurumu'nda taslak rehber çalışmasına katılım sağlandı.

Kalite

İç tetkik 19-20 Kasım 2019 saha denetimi ve 26-27 Kasım 2019 dokümantasyon denetimi olarak iki kısımdan oluşmaktadır. Saha denetimi Ulusal Halk Sağlığı Laboratuvarları Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarı'nda kullanılmakta olan çeker ocaklarda yapılmıştır. Dokümantasyon denetimi TS EN ISO/IEC 17020 Uygunluk Değerlendirilmesi standardı F701-032/Rev.04/0513 Muayene Kuruluşları İçin Kontrol Formu ve 28-30 Kasım 2018 tarihinde gerçekleştirilen TURKAK Dış Denetim Raporu baz alınarak yapılmıştır.

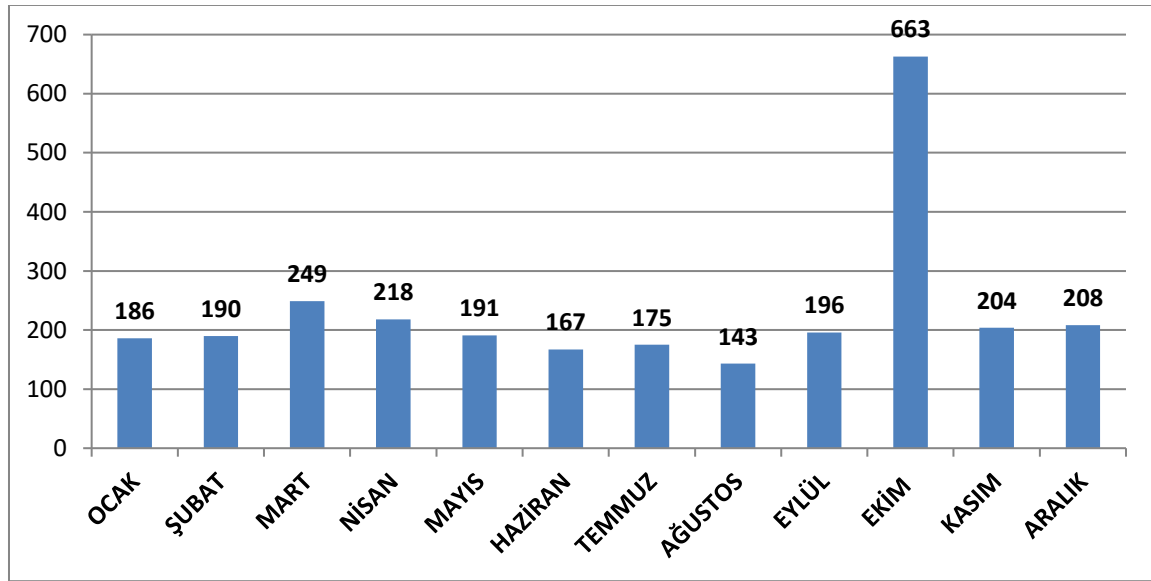
MİKROBİYOLOJİK ANALİZ LABORATUVARLARI

2019 yılında Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarı, Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarı ve Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarı olarak üç alt birim olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarında Gerçekleştirilen Analiz Faaliyetleri

1 Ocak – 31 Aralık 2019 tarihleri arasında toplam 2790 adet su, gıda, peloid ve Legionella analizi amacıyla alınan su ve eküvyon numunesinin mikrobiyolojik analizleri yapılmıştır.

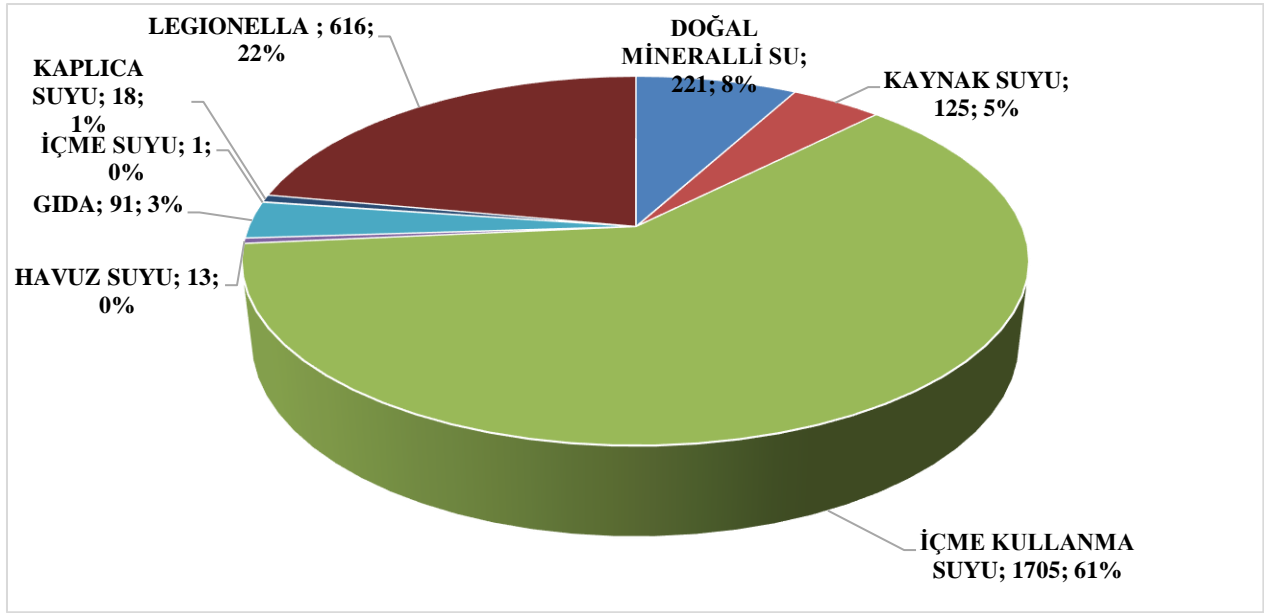
2019 yılı Ocak-Aralık aylarında Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarında deney/analizi yapılan numune sayılarının aylara göre dağılımı Grafik 16’da verilmiştir.

Grafik 16: Numune Sayılarının Aylara Göre Dağılımı-2019

2019 yılı Ocak-Aralık aylarında Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarında deney/analize alınan numunelerin cinslerine göre dağılımında; %61 (1705 numune) içme-kullanma suyu, %22 (616 numune) Legionella analizi su ve sürüntü numuneleri, %8 (221 numune) doğal mineralli su, %5 (125 numune) kaynak suyu, %3 (91 numune) gıda, %1 (18 numune) kaplıca suyu, toplamda yaklaşık %1 oranında havuz suyu (13 numune) ve içme suyu (1 numune) olduğu belirlenmiştir.

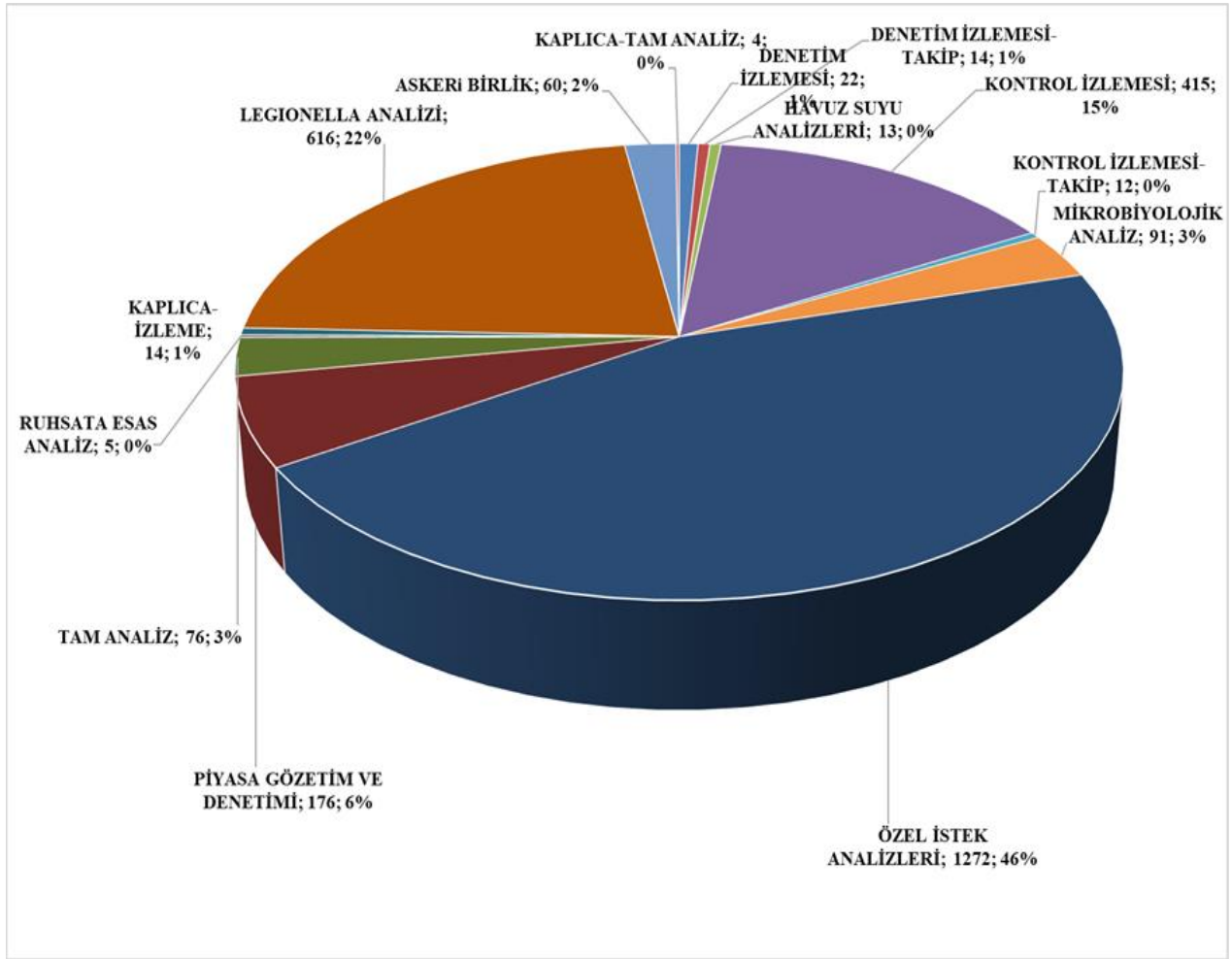
Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarında deney/analize alınan numunelerin cinslerine göre dağılımı Grafik 17’de verilmiştir.

Grafik 17: Numunelerin Cinslerine Göre Dağılımı

2019 yılı Ocak-Aralık aylarında Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarına gönderilen numunelerin istenilen deney/analiz türüne göre %46 (1242 numune) özel istek analizleri, %22 (616 numune) Legionella analizleri, %15 (415 numune) kontrol izlemesi, %6 (176 numune) piyasa gözetim ve denetimi, %3 (76 numune) tam analiz, %3 (91 numune) mikrobiyolojik analiz, %2 askeri birlik (60 numune), %1 (22 numune) denetim izlemesi, %1 (14 numune) kaplıca suyu-izleme ile %1' den daha düşük oranda denetim izlemesi-takip (14 numune), havuz suyu analizleri (13 numune), kontrol izlemesi-takip (12 numune), ruhsata esas analiz (5 numune) ve kaplıca suyu-tam analiz (4 numune) olarak çalışılmıştır.

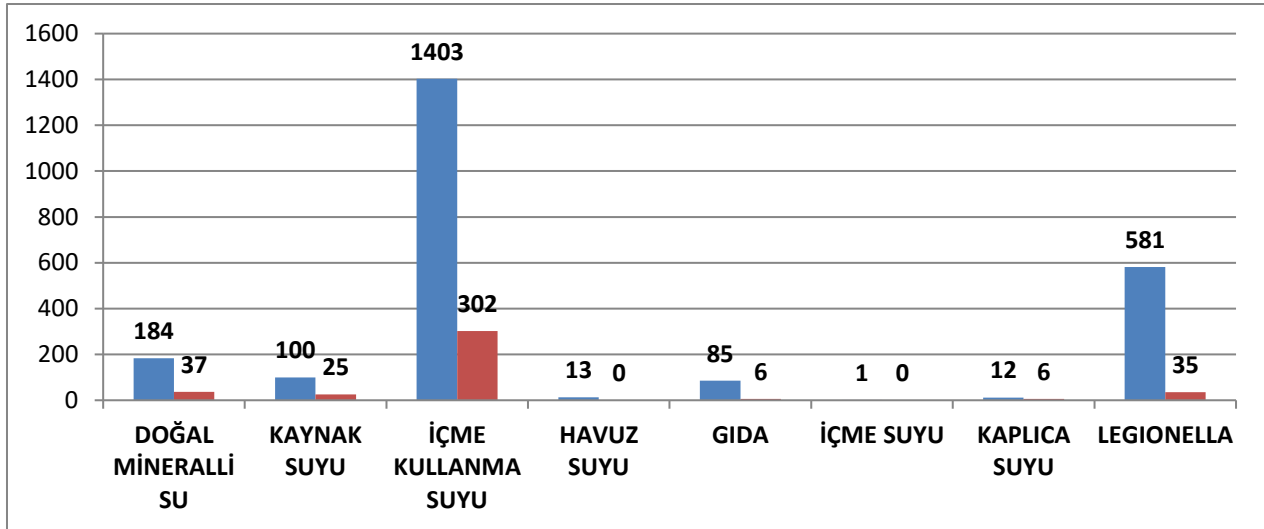
2019 yılı Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarına gönderilen numunelerin istenilen deney/analiz türüne göre dağılımı Grafik 18'da verilmiştir.

Grafik 18: Numunelerin Deney/Analiz Türlerine Göre Dağılımı

2019 yılı Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarında deney/analize alınan numunelerin cinsleri ve uygunluk durumları incelendiğinde; 646 içme-kullanma suyu, 363 Legionella analizi amaçlı su ve sürüntü numunesi, 82 doğal mineralli su, 66 kaynak suyu, 7kaplıca suyu, 21 gıda, 5 havuz suyu ve 1 içme suyu numunesi analize alınmıştır. Bu numunelerden 108 içme kullanma suyu, 27 Legionella numunesi, 13 kaynak suyu ve 10 doğal mineralli su numunesinin incelenen parametrelerden en az biri açısından ilgili yönetmeliğe uygun olmadığı tespit edilmiştir.

2019 yılı Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarında deney/analize alınan numunelerin cinslerine ve ilgili yönetmeliklere uygunluk durumlarına göre dağılımı Grafik 19' de gösterilmektedir.

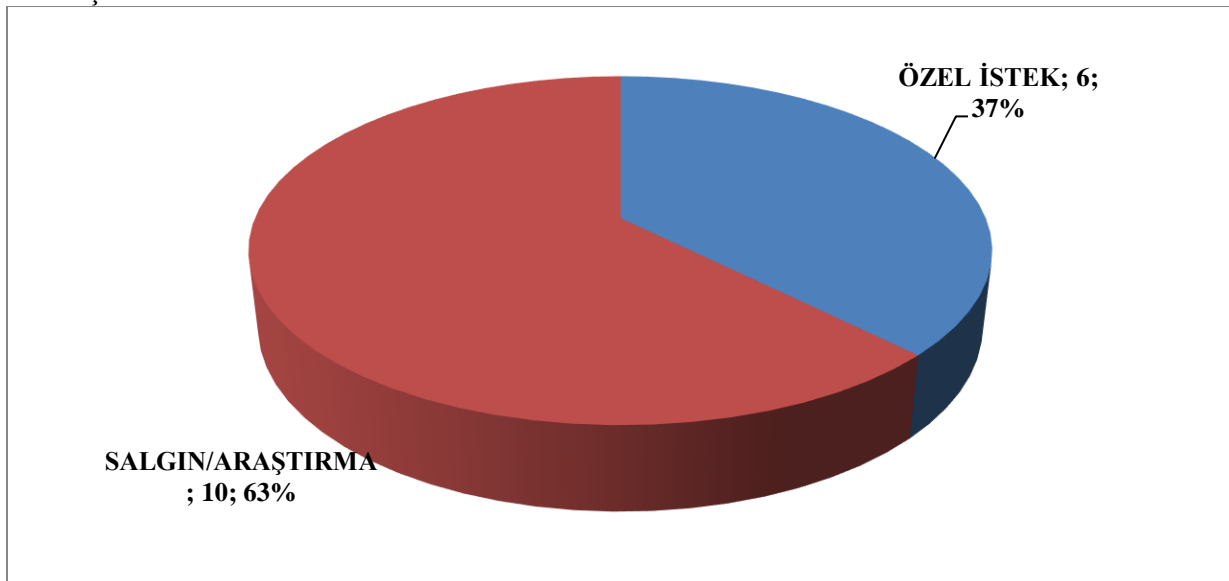

Grafik 19: Numunelerin Cinslerine ve İlgili Yönetmeliklere Uygunluk Durumuna Göre Dağılımı

5.1.2. Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarında Gerçekleştirilen Analiz Faaliyetleri

Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarında 2019 yılı Ocak-Aralık aylarında toplam 16 adet içme-kullanma suyu numunesinin Norovirüs GI, GII ve/veya Rotavirüs parametreleri açısından analizleri yapılmıştır.

Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarı'na gönderilen numunelerin istenilen deney/analiz türüne göre; %63 (10 numune) salgın/araştırma, ve %37 (6 numune) özel istek olarak analize alınmıştır.

Grafik 20 : Grafik 20: Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarında Numunelerin Deney/Analiz Türlerine Göre Dağılımı

Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarı'na salgın incelemesi amaçlı gönderilen su numunelerinden bir tanesinde Norovirüs GII tespit edilmiştir.

Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarında Gerçekleştirilen Analiz Faaliyetleri

Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarında 2019 yılı Ocak-Aralık aylarında toplam 3 adet biyosidal ürünün analizi yapılmıştır. Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarı'na gönderilen numuneler deney/analiz türüne göre; piyasa gözetim ve denetimi amacıyla analize alınmıştır. Analize alınan numunelerin üçünün de incelenen parametrelerden en az biri açısından ilgili yönetmeliğe uygun olmadığı tespit edilmiştir.

Eğitim Faaliyetleri

- Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarı personeli tarafından özel bir laboratuvardan gelen 2 kişiye 1-2 Nisan 2019 tarihlerinde "Biyosidal ürünlerde mikrobiyolojik etkinlik analizleri" konulu uygulamalı eğitim verilmiştir.
- 09-10 Nisan 2019 tarihinde Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları'nda görevli personel "Metot Validasyonuna Yönelik Temel İstatistik Eğitimi" almışlardır.
- 2019 yılında Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarı'nda görev alan 1 kişi USES Su Mikrobiyolojisi Eğitimine katılmıştır.
- Haziran 2019' da Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları'nda görev alan 10 kişi "USES Su Mikrobiyolojisinde Metot Validasyonu ve Ölçüm Belirsizliği Eğitimi"ne katılmıştır.
- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları 'nda görevli bir personel tarafından Haziran 2019' da verilen "USES Su Mikrobiyolojisinde Metot Validasyonu ve Ölçüm Belirsizliği Eğitimi" hazırlanmıştır.
- Ekim 2019'da Diyarbakır Halk Sağlığı Laboratuvarı personeline (2 Kişi) "Su ve Sürüntü Numunelerinde Legionella Analizi (ISO 11731) Eğitimi" verilmiştir.
- Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarında uygulamaya alınacak EPA 1615 metodunun uygulamasına yönelik olarak Laboratuvarımızdan üç kişi 14-18 Ekim 2019 tarihleri arasında İtalyan Halk sağlığı Enstitüsü ile işbirliği içerisinde TAIEX kapsamında "Study Visit On Implementation Of 98/83 EC Directive In Terms Of Detection Of Enteric Viruses In Water Intended For Human Consumption" Başlıklı çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarında uygulamaya alınacak olan yüzme sularında siyanobakteri analizi parametresine yönelik olarak Laboratuvarımızdan üç kişi 24-25 Ekim 2019 tarihinde İstanbul Üniversitesi, Su Bilimleri Fakültesinde "Siyanobakteri Analizi Eğitimi" almışlardır.

- Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarında 2 yeni personele, Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarında 1 yeni personele laboratuvar çalışmalarına yönelik olarak “Yetkinlik Eğitimi” verilmiştir.

Kalite Faaliyetleri

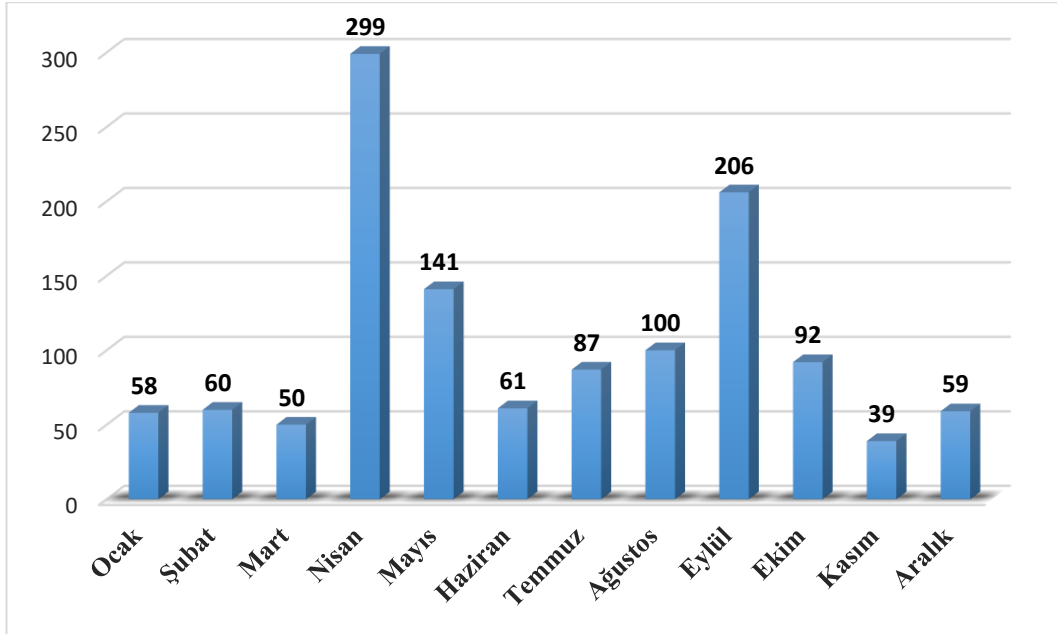
- 2019 yılı sonuna kadar, su örneklerinde membran filtrasyon yöntemi ile *C. perfringens* sayımını TS EN ISO 14189 yöntemine göre yapabilir hale gelmek, su örneklerinde siyanobakteri analizini yapabilir hale gelmek, tıp alanında kullanılan cihazlarda kullanılan kimyasal dezenfektanların mantar veya mayaları öldürme etkinliğinin değerlendirilmesine yönelik olarak TS EN 13624 standardına göre akreditasyon gereklerini sağlayarak başvuruya hazır hale gelmek, gıda, sanayi, evsel ve kurumsal alanlarda kullanılan kimyasal dezenfektanların sporisidal aktivitelerinin değerlendirilmesine yönelik olarak TS 6776 EN 13704 standardına göre akreditasyon gereklerini sağlayarak başvuruya hazır hale gelmek_ TS EN 13623 standardına göre kimyasal dezenfektanlar ve antiseptiklerin Legionella' ya karşı bakterisidal aktivite testini yapabilir hale gelmek hedefleri başarı ile gerçekleştirilmiştir.
- Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarı 2018 yılı Aralık ayında 2 adet parametrede, Mikrobiyolojik Etkinlik test Laboratuvarı 1 adet parametrede akreditasyon kapsamı genişletme başvurusunda bulunmuştur. Kapsam genişletme başvurusu ve TS EN ISO 17025 standardı gereğince Laboratuvarlarımız 1-2 Temmuz 2019'da dış tetkik geçirmiş ve başarı ile belge yenileme sürecini tamamlamıştır.

TOKSİKOLOJİ LABORATUVARI

Performans Bilgileri

Toksikoloji Laboratuvarında 01/01/2019-31/12/2019 tarihleri arasında 1207 klinik numune (ağır metal, ilaç etken madde ve alkol analizleri) ve 45 klinik dışı numune (pestisit ve ağır metal analizleri) olmak üzere toplam 1252 adet numunede 6087 adet toksik parametrenin analizleri tamamlanarak raporlandırılmıştır.

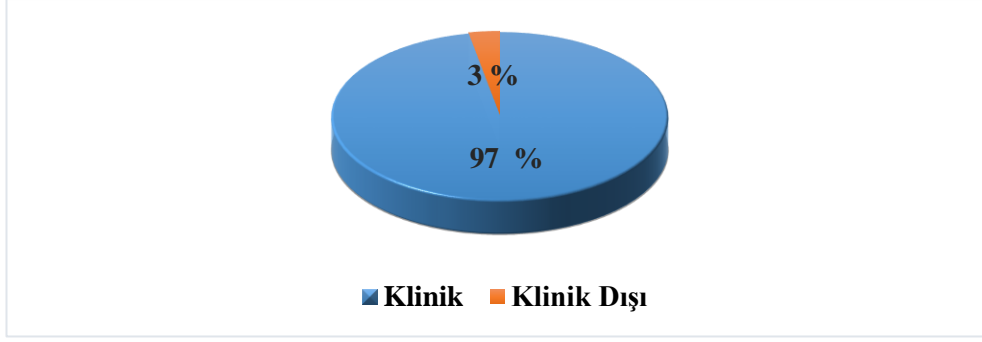
2019 yılında Toksikoloji Laboratuvarında analizi yapılan numune sayılarının aylara göre dağılımı Grafik 21’de verilmiştir.

Grafik 21: Numune Sayılarının Aylara Göre Dağılımı-2019

2019 yılında Toksikoloji Laboratuvarında analize alınan 1252 numunenin % 97’ si klinik örnekler (kan, idrar, serum, saç), % 3’ü ise klinik dışı örneklerden (su ve gıda) oluşturmaktadır.

Toksikoloji Laboratuvarında analize alınan numunelerin cinslerine göre dağılımı Grafik 22’de verilmiştir.

Grafik 22: Toksikoloji Laboratuvarında Numunelerin Cinslerine Göre Dağılımı

6 Nisan 2019 tarihinde Kars – Sarıkamış ilçesinde yaşanan cıva zehirlenmesinde örnekler laboratuvarımızda 7/24 çalışılmış ve toplam 423 klinik örnekte Cıva analizleri tamamlanarak raporlandırılmıştır.

20 Eylül 2019 tarihinde Bingöl ilinde yaşanan cıva zehirlenmesinde örnekler yine Kayseri Halk Sağlığı Laboratuvarı ile birlikte Toksikoloji Laboratuvarında 7/24 çalışılarak raporlandırılmıştır.

Metot Faaliyetler

2019 hedeflerimiz içinde yer alan ve Toksikoloji Bilim Komisyonu üyeleri tarafından sularda akut toksik etkiye yönelik belirlenen 6 ağır metal ile 2012-2017 yılları arasında Ulusal Zehir Danışma Merkezine (UZEM) başvuran pestisitlere bağlı maruziyet vaka sayıları raporuna göre, Ülkemizde en fazla maruziyet tespit edilen 34 adet pestisit (Tablo-6) için LC-MSMS, GC-MS ve ICP-MS cihazlarında metot optimizasyon çalışmaları tamamlanarak, 2019 Ekim ayı itibari ile klinik dışı (su ve gıda) örneklerde analizlerine başlanmıştır.

Abamectin	Hexythiazox
Acetamidrid	İmidacloprid
Bifenthrin	Lambda Cyhalothrin
Brodifacoum	Malathion
Chlorpyrifos Ethyl	Metalaxyl
Clodinafom Propargyl	Methomyl
Coumatetralyl	Penconazole
Cyfluthrin	Prallethrin
Cypermethrin	Pyridaben
DEET (Diethyltoluamide)	Quizalofop-p-ethyl
Deltamethrin	Tebuconazole
Difenacoum	Tetramethrin
Difethialone	Thiamethoxam
Dimethoate	Triadimenol
DDT	Tribenuron methyl
Esfenvalerate	Warfarin
Etofenprox	

Tablo 6: 2019 Yılında Optimize Edilen Yeni Metot Parametreleri

Dünyada ve ülkemizde en çok kullanılan herbisit türü polar pestisit *Glyphosate Isopropilamin* için sulara metot optimizasyon çalışması 0.5 mg/L tayin limitinde direk enjeksiyon ile tamamlanarak, 2019 yılı Aralık ayı itibariyle tamamlanmıştır.

Diğer Faaliyetler

- 24-26 Haziran 2019 tarihleri arasında Ankara, Antalya, Adana, İstanbul, İzmir, Gaziantep, Erzurum ve Samsun Halk Sağlığı L1 Laboratuvarlarından gelen toplam 17 personele ‘*Sularda ve Klinik Materyalde Toksik Madde Analizleri*’ konularında teorik ve uygulamalı eğitim verilmiştir.
- 01-12 Nisan 2019 tarihleri arasında Thermo Scientific GC-MS cihazı için kullanıcı eğitimi alınmıştır.
- 6 Eylül 2019 tarihinde CNN Türk Haber kanalı “Alkol ve Ağır Metal Zehirlenmeleri” konusunda, laboratuvar bünyesinde nasıl ve ne kadar sürede teşhis konulduğuna dair Laboratuvarımızda bilgilendirmeye yönelik olarak çekim yapılmıştır.
- Ayrıca “Hayat Kurtaran Laboratuvar” olarak yaptığımız toksikolojik analizler konusunda birçok basın bülteninde yer almıştır.
- 12 Eylül 2019’de gerçekleştirilen “Merck Referans Materyalleri” seminerine 3 personel ile katılım sağlanmıştır.
- 16 -19 Ekim 2019 tarihleri arasında Antalya’da gerçekleştirilen “10. Uluslararası Türk Toksikoloji Derneği Kongresi” ne “*Determination of acetaminophen (paracetamol) levels in plasma by LCMS/MS*” konulu posterini ile bir personel ile katılım sağlamıştır.
- 26-29 Ekim 2019 tarihleri arasında Antalya’da düzenlenen “Uluslararası Endüstriyel ve Çevresel Toksikoloji Kongresi” ne “*Determination of tacrolimus level in whole blood by LC MS/MS*” ve “*Determination of mercury level in biological samples by ICP-MS*” konulu posterler ile iki personel katılım sağlamıştır.
- 13 ve 17 Aralık 2019 tarihlerinde gerçekleştirilen “Bilgi Güvenliği Farkındalık Eğitimi” 4 personel ile katılım sağlanmıştır.
- 02-20 Aralık 2019 tarihleri arasında Sciex LC-MSMS cihazı için kullanıcı eğitimi alınmıştır.

LABORATUVAR GÜVENLİĞİ BİRİMİ

Satın Alma Faaliyetleri

Aralık 2019 tarihinde, laboratuvarlarımızda oluşan tehlikeli kimyasal madde atıklarının bertarafı için “Atık Yönetimi Yönetmeliği” çerçevesinde hizmet satın alınabilmesi için teknik şartname hazırlanarak Satınalma ve İdari Mali İşler Dairesine satınalma talebi gönderilmiştir.

LGB hedefleri kapsamında geçici depolama alanın fiziki şartlarının iyileştirilmesi kapsamında Satınalma ve İdari Mali İşler Dairesine konu ile ilgili resmi yazı yazılarak depolama alanı ile ilgili iyileştirmenin yapılması talep edilmiştir.

Eğitim Faaliyet Bilgileri

2019 yılı içerisinde Laboratuvar Güvenliği talimatına uygun olarak 37 personele Laboratuvar Güvenliği eğitimi verilmiştir.

Atık Yönetimi Faaliyet Bilgileri

2019 yılı Ocak-Aralık ayları içinde alınan tehlikeli atık bertaraf hizmeti kapsamında ULUSAL ATIK firmasına teslim edilen atıklara ilişkin bilgiler Tablo 7’ de verilmiştir.

Tarih	Atık miktarı /Kg
02/04/2019	352
10/07/2019	243
19/07/2019	141
05/11/2019	637

Tablo 7: Ulusal Atık Firmasına Teslim Edilen Atık Miktarları

NUMUNE KAYIT KABUL BİRİMİ

Genel Durum

Numune Kayıt Kabul Birimi UHSRL’da bulunan bütün Laboratuvarlara hizmet vermektedir. Bu nedenle veriler tüm kalite sistemi kapsamındadır. TGHSLDB Numune Kayıt Kabul Birimine Ocak-Aralık 2019 tarihleri arasında 7.119 adet numune girişi yapılmış olup, LBYS sistemi üzerinden kayıtları yapılarak analize alınmak üzere ilgili laboratuvarlara sevkleri gerçekleştirilmiştir (Tablo 8).

AYLAR	KLİNİK DIŞI NUMUNE SAYISI	KLİNİK NUMUNE SAYISI	TOPLAM
OCAK	420	56	476
ŞUBAT	419	56	475
MART	563	44	607
NİSAN	414	287	701
MAYIS	433	137	570
HAZİRAN	435	61	496
TEMMUZ	481	87	568
AĞUSTOS	410	96	506
EYLÜL	486	198	684
EKİM	965	89	1.054
KASIM	442	39	481
ARALIK	444	57	501
TOPLAM	5.912	1207	7.119

Tablo 8: 2019 Yılı Aylara Göre Klinik ve Klinik Dışı Numune Sayısı Tablosu.

2019 yılında toplam 54 numune reddedilmiş olup numune kabul edilmeme nedenleri Tablo 9’da verilmiştir.

2019 Yılı Numune Kabul Edilmeme Nedenleri Tablosu	Kimyasal Analiz Lab.	Mikrobiyoloji Analiz Lab.	Toksikoloji Lab.	Kim.Sav. Ajan.T. ve D.Lab
İmal Tarihi, Son Kullanma Tarihi ve Seri Numarası tutanakla uyuşmayan numune	3			
Numune kabının hasarı	2	1		
Numune kabının uygun olmaması	12	1		
Uygun olmayan numune	21	2	1	
Gecikmiş zamanlı numune	1	1		
Yeterli olmayan numune miktarı / yanlış etiketlenmiş numune	1	3		
Laboratuvarımızda analizi yapılmayan / yapılamayan numuneler	3		1	1
Toplam	43	8	2	1
Genel Toplam	54			

Tablo 9: Numune Kabul Edilmeme Nedenleri

Kalite Faaliyetleri

24.04.2019 tarihinde yapılan iç tetkik, 01.11.2019 tarihinde TS EN ISO/TEC 17025 4.1 tarafsızlık maddesi uygulamasının izlenmesi için ilave iç tetkik gerçekleştirilmiştir. 01-02.07.2019 da akreditasyon belge yenileme için gerçekleştirilen dış tetkikte başarı ile tamamlanmıştır.

OFİS VE EVRAK İŞLERİ BİRİMİ

2019 yılında Başkanlığımızdan gönderilen analiz raporlarına ait üst yazı sayısı 1833, Başkanlığımızdan gönderilen analiz raporları dışındaki üst yazı sayısı 527 toplam üst yazı sayısı 2360 olup Başkanlığımıza gelen ve işlem yapılan evrak sayısı 1006 olarak gerçekleşmiştir.

IV- KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A- Güçlü Yanlar

- 1- Daire Başkanlığımız tarafından Halk Sağlığı Laboratuvarlarının denetim, kontrol, izleme ve koordinasyonun yapılması
- 2- Birimimiz tarafından Halk Sağlığı Laboratuvarlarının kalite ve akreditasyon yönünden izlenmesi ve değerlendirilmesi, HSL personeline Kalite altyapısının desteklemesi, geliştirilmesine yönelik eğitim ve dokümantasyon desteğinin verilmesi
- 3- Daire Başkanlığımızda tecrübeli personelin çalışması
- 4- Halk Sağlığı Laboratuvarları ile Daire Başkanlığı arasındaki iletişimin iyi olması, koordinasyonun tam olarak sağlanması
- 5- Daire Başkanlığımız TS EN ISO/IEC 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği İçin Genel Şartlar, ISO 9001-2008 Kalite Yönetim Sistemi, TS EN ISO/IEC 15189 Tıbbi Laboratuvarların Kalite Ve Yeterlilik İçin Özel Şartlar, TS EN ISO IEC 17020 Çeşitli Tipteki Muayene Kuruluşlarının Çalıştırılmaları İçin Genel Şartlar ve Biyosidal Ürünlerin fiziko – kimyasal analizlerinde İyi Laboratuvar Uygulaması (İLU) (GLP) standartları kapsamında Ulusal ve Uluslararası hizmet vermesi
- 6- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda belirlenen eğitimlerin organizasyonu yapılarak, teknik eğitim faaliyetlerinin yapılması ile personelin niteliğinin ve bilgilerinin yenilenmesi
- 7- Tüm laboratuvarların analiz yapma yetki sınırı ve yetkinliğinin tam olarak bilinmesi

B- Zayıf Yanlar

- 1- Mali ve özlük haklarındaki kayıplardan dolayı Daire Başkanlığı birimlerinin tercih edilip olmaması
- 2- Döner sermaye payının dağıtılmasındaki yöntemden dolayı çalışanlarda iş barışının ve motivasyonun bozulması, personel sürekliliğinin sağlanamaması

C-Fırsatlar

- 1- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının sorunlarına sahip çıkılması ve çözümler retilmesi
- 2- Yıllık denetimlerin yapılması, laboratuvarlar arasında standardizasyonun sağlanması, uygunsuzlukların kapatılma zorunluluğu hizmet kalitesinin artmasına ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına olumlu etki yapması
- 3- Tüketiciler Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı ve Halk Sağlığı Laboratuvarları arasında sağlanan aktif ve işlevsel ilişkilerin kurulması
- 4- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının ihtiyaç duydukları ilgi ve iletişimin sağlanması
- 5- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının cihaz, ekipman, personel ve fiziki alt yapı ihtiyaçlarının karşılanma imkanının olması
- 6- Tüketiciler Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı Web sitesinin olması

D-Tehditler

- 1-“ Sağlık Bakanlığı Taşra Teşkilatı Kadro Standartları İle alışma Usul ve Esaslarına Dair Yönergede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönerge” de, Halk Sağlığı Laboratuvarlarının Toplum Sağlığı Hizmetleri ve Eğitimi Biriminin altında tanımlanması, Halk Sağlığı Laboratuvarlarının (HSL) toplum sağlığı birimlerine bağlandığı kanaatini oluşturmuş, bağlı personel listeleri ve il teşkilat şemaları da bu ifadeye bağlı olarak tekrar şekillenmiştir. Bu durumun Sağlık Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliğine” (Ek:1, II Bölüm) uymaması
- 2- Halk Sağlığı Laboratuvarınca (HSL) ilgili yönetmelik gereği yapılan Su Analizlerinin analiz ücretlerinin tahsil edilme işlemlerindeki sorunların olması.
- 3-Laboratuvarlara sarf malzemelerin zamanında alınamaması, Dış Kalite Değerlendirme ve TÜRKAK demelerinde sorunların yaşanması.

E-Değerlendirme

Laboratuvarların fiziki alt yapısında iyileştirme ve standardizasyonu sağlamak amacı ile Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan “L1 ve L2 Tipi Halk Sağlığı Laboratuvarı Prototip Proje Rehberi” doğrultusunda ve Halk Sağlığı Hizmetlerine Yönelik Laboratuvarların Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında HSL’ler çalışmalarını sürdürmektedir.

Halk Sağlığı Referans Laboratuvarı ve Tüm Halk Sağlığı Laboratuvarlarının cihaz, alt yapı, personel ve eğitimleri Daire Başkanlığımız tarafından planlanmakta, desteklenmekte ve izlenmektedir. Ulusal ve uluslar arası standartlar (ISO 17025, ISO 9001, ISO 15189, ISO 17020 ve ILU) kapsamında belgelerimizin ve çalışmalarımızın sürdürülebilirliğinin sağlanmasına devam edilecektir.

Tüm bu çalışmalarımızla güvenilir, zamanında ve hızlı sonuç vererek sağlığın korunması, teşhis ve tedavinin başarıya ulaşması, vatandaşın kaliteli yaşam sürmesine katkı sağlamayı en önemli görevimiz olarak görmekte ve sorumluluklarımızın bilincinde olarak çalışmalar sürdürülecektir.

V- ÖNERİ VE TEDBİRLER

- 1- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının yönergede ayrı bir birim olarak tanımlanması .
- 2- Yeni yapılacak bina ve binaların tadilatlarında , inşaata başlamadan önce L1 ve L2 tip prototip proje rehberi doğrultusunda değerlendirilerek HSLDB ile koordineli çalışılması.
- 3- Kalifiye personelin halk sağlığı laboratuvarlarında istihdamını ve sürekliliğinin sağlanması.
- 4- Döner sermaye uygulamasını tüm çalışanlar arasında iş barışını ve motivasyonu sağlayacak şekilde düzenlemek ve meslek gruplarının multidisipliner bir şekilde çalışması.